

Volume 8

JANUARY, 1911

Number 6

Amerika Esperantisto

OFFICIAL ORGAN OF
**The Esperanto Association
Of North America**

TEN CENTS A COPY—ONE DOLLAR A YEAR

PUBLISHED MONTHLY

...BY THE...

American Esperantist Company

WASHINGTON, D. C.

APPLICATION FOR ENTRY AS SECOND CLASS MATTER AT
WASHINGTON, D. C., POST OFFICE PENDING.

EDITORIAL STAFF—REDAKCIO

Editor-In-Chief —IVY KELLERMAN-REED, A. M., Ph. D.— ĉefredaktoro

D. O. S. LOWELL, M. D., LL. D.

JAMES UNDERHILL, Ph. D.

DR. H. W. YEMANS, U. S. A. MEDICAL RESERVE CORPS

ASSISTANT EDITORS—HELPAJ REDAKTOROJ

C. H. FESSENDEN, M. D.
REV. JAMES L. SMILEY
DR. B. K. SIMONEK
FRANK H. LOUD, LL. D.

HENRY D. KING
VIRGIL C. DIBBLE, JR.
C. J. ROBERTS

HENRY W. HETZEL
HERSCHEL S. HALL
ELMER E. HAYNES, M. D.
JOHN M. GELDERT

SUBSCRIPTION

Annual subscription to
AMERIKA ESPERANTISTO, \$1.00.

Single Copy, 10 cents.

Special rates to agents and Esperanto societies for five or more subscriptions sent at one time.

ABONO

Unujara abono al
AMERIKA ESPERANTISTO kostas
Sm. 2.50 (\$1.25) en ĉiu lando escepte
de Usono, Meksiko kaj Kubo.

Unu ekzemplero, Sd. 25.

Oni akceptas ĉekojn de la ĉekbanko
Esperantista.

ANONCO

Komencante je la januara eldono, AMERIKA ESPERANTISTO eliras sub novaj aŭspicioj kaj kun iom nova aspekto. Ĝia eldonejo kaj la oficejo de la "American Esperantist Company" estos de nun en Washington, D. C. Diversaj esperantistoj en Usono estas aĉetantaj la akciojn de Sro. Arthur Baker, kiu, kvankam li ankoraŭ estas entuziasma esperantisto, kaj kiel eble plej antaŭenpuŝos la Zamenhofan lingvon dum liberaj horoj, eniris alian fakon de eldonado, kaj sin okupos je alispecaj aferoj.

AMERIKA ESPERANTISTO estos direktata de la oficistoj kaj konsilantaro de la Esperantista Asocio de Norda Ameriko. Pri la redakcio, vidu supre. Por ke la gazeto povu fariĝi ĉiam pli inda, kaj forte helpi Esperanton kaj Esperantismon, ni petas la afablan kunhelpon, ĉu per konsilo, per manuskriptoj, per novaĵoj, aŭ alimaniere, de niaj samideanoj en ĉiu lando.

Ĉiu, kies manuskripto estos presita, ricevos kiel dankon dek ekzemplerojn de la eldono enhavanta tiun verkon. La redakcio rezervas la rajton korekti manuskriptojn, kaj petas ke oni bonvole certigu pri la permeso de la aŭtoro aŭ eldonisto koncerne tradukaĵojn, aŭ montru ke la rajto de tradukado ne plu estas rezervata; samtempe donante kelkvortan biografion de la aŭtoro. Bonvole skribu sur unu flanko de la papero, skribmaŝine aŭ kiel eble plej legeble. Nepresitaj manuskriptoj estos resendataj, se ŝufice da resendkuponoj akompanis ilin porpagi la poŝton.

Oni povas sendi en la sama koverto manuskriptojn al la redakcio, leterojn, k. t. p., al la direkcio de la "American Esperantist Company," kaj leterojn, k. t. p., al la Esperantista Asocio de Norda Ameriko, kondiĉe ke ĉiu aparta afero estu sur aparta papero, por ebligi facilan disdonadon al la diversaj oficejoj. La adreso de ambaŭ estas

La Esperanta Oficejo,

816 15th St. N. W., Washington, D. C., Usono.

ANNOUNCEMENT

On January first the office of the American Esperantist Company was transferred to Washington, D. C., and since several days were consumed in the forwarding of books, etc., and again in unpacking and arranging, the indulgence of all is asked for delay in filling orders, responding to communications, or receipt of this number of *Amerika Esperantisto*.

Four years ago *Amerika Esperantisto* was founded as a pioneer in the work of introducing Esperanto into this country. Other journals have been started, been absorbed, or ceased publication, but by the hard, conscientious work of its founder, Mr. Arthur Baker, and the continued support of the Esperantists at large, *Amerika Esperantisto* is still foremost in the field, and has developed from a weakling to a very lusty infant. On the first of the new year Mr. Baker resigned from the editorship of the magazine and management of the company; but with the assured continuation of support from the active esperantists of the country, gradual strengthening and constant improvement of both the company and the magazine are certain.

FUTURE OWNERSHIP.

In leaving active work in Esperanto for another quite different field of business Mr. Baker naturally desires to dispose of his holdings, which have consisted of the entire common stock of the company. This stock has the voting control of the business, but does not share in the profits made until after 7% has been paid upon outstanding preferred stock; but the amount of interest which can be drawn is limited only by total of the profits made. Since the Esperanto Association of North America was not itself financially able to purchase this stock, the General Council and Executive Committee expressed the formal desire that it be held, not by any one person, but by as many as possible different esperantist societies and individual members of the Association, in order that the two organizations, one commercial, the other "missionary," might be conducted more in unity, to the economic advantage of each.

At the time of writing this, one Councilor has subscribed \$100 for this purpose; members of the Boston Esperanto Society, \$75; members of the District of Columbia Federation, \$60; members of the Pittsburg Esperanto Society, \$80.

It was impossible to communicate with all who might be interested, and therefore the balance was raised by means of a loan for that purpose, and the stock surrendered by Mr. Baker. It is now held in trust for those societies and individuals who care to own a part of this commercial branch of the Esperanto Movement on this continent. All such are cordially invited to purchase. The shares of common stock will be sold at one dollar per share, not less than five shares being issued to any one society or individual. These shares may or may not bring the same or larger percentage of profit as those of preferred stock, but the holders of common stock become actual voting partners and owners of the business. Checks and money orders for all purchases of common stock should be made payable to Edwin C. Reed, Trustee, and sent to the Esperanto Office, 816 15th St., Washington, D. C.

ENDOWMENT.

The American Esperantist Company is organized with "7% preferred stock," in addition to the voting or common stock. While its holders do not have an actual vote in the affairs of the company, they receive 7% interest upon their holdings before any interest can be paid on the common stock. Money derived from this source is not paid directly or indirectly to Mr. Baker for purchase, but is used for the endowment and development of the company itself. The field of work and the possibilities of this company are limitless, and the sale of a large amount of the preferred stock will not only be financially beneficial to its purchaser, giving about twice the amount of interest a bank usually pays, but will also do an immense amount of good for the Esperanto Movement, rendering feasible a greater amount of publishing and greater publicity through advertising and general circularising. Each share of preferred stock is sold at par, \$10 per share. Make all checks and money orders for purchase of preferred stock payable to the American Esperantist Company, 816 15th St., Washington, D. C. The Boston Esperanto Society has already appointed a committee with the purpose of inducing investment in preferred stock to the extent of a total of \$500. Let the rest of the country do its share!

PLANS FOR THE FUTURE.

Subject to the will of the majority of the stockholders, Amerika Esperantisto will be under the editorial control of three of the American members of the Lingva Komitato (Dr. Ivy Kellerman-Reed, Dr. D. O. S. Lowell, Dr. James Underhill), and the vice-president of the Esperanto Association of North America (Dr. H. W. Yemans, U. S. A.). The members of the General Council will act as Assistant Editors.

The American Esperantist Company, as a commercial concern, will continue to publish the magazine and Esperanto books, and import for sale the works published abroad. The Esperanto Association of North America will be aided in its duties of unifying the efforts of its branches and members, of issuing at cost or less than cost an adequate amount of propaganda literature, and of furnishing information to inquirers "without money and without price."

CO-OPERATION.

In this work the co-operation of all of you is most earnestly requested. In order that the news columns of the magazine may be as interesting and as accurate as possible you are urged to let the editors know just what is being done in your locality for the advancement of Esperanto. You are cordially invited to aid with constructive criticism and suggestions, and you may be sure that the editors will act in accordance with the consensus of opinion, to such extent as the financial situation allows. Improvement in the literary quality of the magazine is dependent upon the contributions submitted, while increase in the number of pages and improvement in the mechanical side depends upon the rate of increase of the subscription list. We bespeak the aid not only of those literarily inclined, but also of the business man and woman. For securing new subscriptions, obtaining renewals and handling other publications of the American Esperantist Company, agents are desired. Successful agents will be well recompensed for their work. (For particulars regarding agency write the American Esperantist Co., 816 15th St., Washington, D. C.)

LITERARY CONTRIBUTIONS.

The attention of "diplomitoj" and of other Esperantists who have become proficient in the language is called to the fact that Amerika Esperantisto is glad to publish good, original work in Esperanto, and good translations. We are convinced that, in addition to the talent already "discovered," there still remains many an Esperantist light under many a concealing bushel. To both these classes of "samideanoj" we extend an invitation to co-operate with us in giving our readers an abundance of first-class reading matter in every issue.

The following general suggestions should be borne in mind in the preparation of manuscripts:

Write legibly (preferably with typewriter), on only one side of the paper, with paragraphs well indented, and lines far apart (three-space your machine). Do not divide words at the bottom of a page or at the end of a line. Place your name and address in the corner at the top of each page of the manuscript, and do not forget to enclose the self-addressed stamped envelope, for even though contributions are not constantly rejected, the editors may wish to make some suggestions or ask some questions before handing the manuscript to the printers.

In translations, place the full name of the author of the original immediately after the title you have chosen. Do not forget to give proof that the permission of the author or publisher of the original has been obtained, or that there is no limitation by copyright laws. In the case of an author not well known in America, a biographical notice of two or three sentences often enhances the interest of the contribution.

DATE OF PUBLICATION.

Hereafter the date of publication of Amerika Esperantisto will be the tenth of each month. All contributions for news departments should reach the Editors on or before the fifteenth of the preceding month. Advertising material may be sent as late as the twenty-fifth of the month. Short communications or telegrams of importance may frequently be included if received by the first of the month, but insertion cannot be guaranteed.

ADDRESS.

The American Esperantist Company will henceforth have offices in The Esperanto Office, 816 15th St., Washington, D. C. Contributions for the editors of Amerika Esperantisto, communications and remittances for the American Esperantist Company, for the Esperanto Association of North America, and for the American School of Esperanto, may now be sent under one cover (since all these are now located in one building), provided that the matter for each is placed upon a separate sheet of paper, to insure prompt and accurate distribution to the several offices and separate files.

Telegraph and cable address for all of the above concerns is Esperanto, Washington.

OFFICIAL COMMUNICATIONS.

ESPERANTO ASSOCIATION OF NORTH AMERICA.

TREASURER'S ACCOUNT.

NOVEMBER.

Receipts.

Cash on Hand Nov. 1.....	\$ 5.42
Membership Fees	52.00
Examinations	19.70
Sustaining Membership Fees	80.00
Sale of Extra "Heralds".....	17.40
Sale of Enclosure Slips.....	11.15
Magazine Subscriptions	12.00
Contributions	21.95

Total Receipts \$219.62

Expenditures.

Postage	\$ 46.82
Examinations	7.50
Printing	42.35
Stenographer	24.00
Office Rent	12.50
Office Supplies	.85
Typewriter	3.00
Councilor Fees	8.00
Secretary, Acct. Oct Salary.....	50.00
Balance on Hand Nov. 30.....	24.60

Total \$219.62

CONTRIBUTORS.

Charles H. Swan, \$1.00; Hilmar Schmid, \$1.00; R. M. Andrews, \$2.00; J. A. Flittie, \$2.00; J. F. Twombly, \$10.00; Dr. J. B. J. Brossard, \$2.00; H. J. Lincke, 50 cents; J. F. Shuford, \$3.25.

NEW SUSTAINING MEMBERS.

Miss Julia May Leach, Miss Emelyn M. Tobey, Mr. Herbert Harris, Mr. George R. Drake, Dr. H. W. Yemans, Miss Emilie Hoffman, Dr. C. H. Fessenden, Mr. Chas. R. Ege, Mr. W. F. Ketchum, Mr. William H. Gove, Mr. William A. Martin.

GENERAL COUNCIL DECISIONS.

By ballot sent out December first (all councilors except Dr. B. K. Simonek and Mr. W. L. Crissey voting), the following decisions were made;

The General Secretary was authorized to appoint, subject to the approval of the Executive Committee, special assistant secretaries for work among those of any special class, race, etc.

The plan for the acquirement of "America Esperantisto" (as outlined in "Announcement") by the Esperantists at large, and making this magazine the official organ under control of the Association officers was approved.

The following committees were elected: Propaganda Committee, Mr. G. Grosvenor Dawe, Washington; Dr. W. J. Burdell Lugoff, S. C.; Mr. Emil Karpowsky, Cleveland, Ohio; Mr. Jno. L. Stanyan, Montpelier, Vt.; Mr. Theo. Hielscher, Torreon, Mexico.

Committee on Examinations and Statistics: Dr. James Underhill, Idaho Springs, Colo.; Dr. C. H. Fessenden, Newton Center, Mass.; Mr. Henry W. Fisher, Pittsburg; Rev. Paul F. Hoffman, Baltimore, Md.

The resignation of Prof. W. J. Spillman, due to advice of his physician because of poor health, was accepted with regret, and Mr. G. Grosvenor Dawe was elected as his successor.

The automatic termination of the office of "Sekretario-Adjunkto" of the "Konstanta Komitato de la Kongresoj" with the completion of the Sixth Congress affairs was noted, and Mr. Edwin C. Reed, who held this office, was chosen for one of the two vacancies among the members of this committee. Dr. H. W. Yemans was chosen for the other.

By ballot sent out December twelfth it was decided to officialize the creation of the Junior Esperanto Association of North America, according to the constitution published in this number, subject to action at the next annual meeting of the Esperanto Association of North America.

PASSED PRELIMINARY EXAMINATION.

Atesto pri Lernado.

A. S. Arnold, New York City.
W. G. Laube, Durango, Col.
Dr. J. S. Gianfranceschi, Niagara Falls, New York.
Miss Sue Clippinger, Lima, Ohio.
Jean A. Flittie, Mankato, Minn.
Jos. Schmidt, Jr., Buffalo, N. Y.
Isaac H. Pedrick, Pasadena, Cal.
Mrs. Edw. W. Stevens, Portland, Me.
Benj. H. Dubinsky, Portland Me.
Mrs. N. M. Marshall, Poreland, Maine.
Mrs. Ellen T. Way, Portland, Me.
Miss Kate D. Whitney, Portland, Me.

Wm. E. Perkins, Portland, Me.
 Mrs. Susie E. Wilson, Portland, Me.
 Rev. John H. Fazel, Topeka, Kansas.

PASSED ADVANCED EXAMINATION.

Atesto pri Kapableco.

Dr. John M. Connolly, Boston, Mass.
 Harold N. Saxton, Albany, N. Y.
 Miss Caroline A. Derby, Boston, Mass.
 John A. Kelsey, Portland Me.
 Mrs. Mary D. Kelsey, Portland Me.
 Hans B. Julow, Rockville, Conn.
 Robert M. Bailey, W. Somerville, Mass.

NEW ENGLAND.

To Esperantists in the New England States:

This division of the Esperanto Movement in the United States is still keeping its place at the top of the list, but continued and united effort is necessary to retain this. Pennsylvania and other districts are following us closely.

The renewal from the local clubs has been better than last year. Of the members not belonging to clubs, a large portion have renewed their membership, and the number of new members has been very gratifying. It is hoped that all the other members will renew, without causing the expense of personal solicitation, and will send to the District Secretary the modest fee for membership and assist in making this the most successful year of our propaganda.

Outsiders reckon the Esperantists not according to the number who possess a text-book and who either alone or in a class study the language, but according to the actual membership of the Association. Therefore to those who believe in Esperanto, to those who have received from it any profit or any pleasure, we earnestly plead that they identify themselves with the visible body of Esperantists. The cost is little, the gain is great. One cent each week, except Christmas and Easter weeks, is the total expense. Save fifty of the copper facsimiles of Lincoln and increase the Esperanto Army which unquestionably will conquer our land with peaceful battle.

To increase the general knowledge of progress in New England it is desirable that each secretary send a report to the

district secretary about the 12th of each month. Reports of new members should be received with all fees by the 25th.

Yours for the Esperantizing of New England!

C. H. Fessenden,
 Gen. Councilor and District Secretary.
 34 Pelham St., Newton Center, Mass.

OHIO VALLEY DIVISION.

To all "samideanoj" in the Ohio Valley Division:

It would give me great pleasure if the secretaries of all societies and groups in the States of Ohio, Indiana and West Virginia, which make up the Ohio Valley Division, and all isolated Esperantists in whose town there exists no organization, would write acquainting me with the state of the movement in their respective neighborhoods. Especially do I desire to correspond with the isolated Esperantists in order that I may assist in creating plans and making suggestions for the beginning of new groups and societies. Let each Esperantist be a propagandist; let each be an instructor, and let no one be content, if he is alone in his city or village, until he shall have Esperantized all his neighbors.

Address all communications to,
 H. Hall, Councilor O. V. Div.,
 9414 Gorman Ave.,
 Cleveland, Ohio.

FINANCIAL STATEMENT of the

SIXTH INTERNATIONAL ESPERANTO CONGRESS.

Issued November 30, 1910.

Receipts.

Congress tickets sold from Washington	\$1,424.75
Congress tickets sold from Paris	164.90
Contributions	353.00
Advance Loans	60.00
Congress stamps and postcards ..	153.63
Theatre ticket sales	154.50
Concert ticket sales	4.75
Ball ticket sales	16.00
Advertisements in Congress	
Book	187.50
Profits on sales during congress ..	38.75
Sales since congress	6.60
Profits on Great Falls excursion ..	11.75
Contributions toward Deficit ...	147.45
Total Receipts	\$2,723.58

Expenditures.

Postage	\$128.28
Expressage	9.21
Telegrams and cables.....	9.20
Stenographers	125.52
Mariano Osmena.....	155.00
Office supplies	19.75
Publicity, Mr. Martin and Mr. Macdonald	175.00
Publicity in local papers.....	22.15
Printing—E. F. Dow.....	\$57.50
B. S. Adams ..	34.50
Shaw Bros....	35.50
L. M. Thayer..	168.50
	296.00
Nat. Supply Co., form letters...	6.50
Maurice Joyce Engraving Co....	8.75
A. J. Wolfe, dummy congress books	4.00
Copenhaver, engraver	45.25
J. T. Allison, engrossing.....	6.00
American Esperantist Co., circu- lar letters	14.33
Dennison Mfg. Co., congress stamps	100.00
B. S. Reynolds, postcards.....	57.38
Expenses N. Y. and N. E. trip..	49.30
Argus Press Clipping Bureau...	10.00
Dr. Zamenhof's expenses in New York	59.71
Dr. Zamenhof's expenses in Washington	82.50
Arlington Hotel for hall, etc....	174.45
Expenses of giving play—	
Mr. R. N. Hickman, \$200;	
Costumes, \$65; Music, \$24;	
Blueprints, \$4.20; Fixing	
Grounds, \$105.70; Sign for	
Street, \$7; Advertising,	
\$82.65; Calcioms, \$50;	
Lights for Grounds, \$10.30;	
Business Manager and Ush- ers, \$35; Placing Window	
Cards, \$7; Globe Ticket Co.,	
\$9.70	600.55
Decorating Hall and flags for for same	43.50
Janitor George Washington Uni- versity	5.00
Refunds on foreign tickets.....	52.50
Moonlight Excursion	34.65
Rent of piano	5.00
Geo. W. King Co., congress book	265.00
Chairs for hall and play.....	76.88
Chas. M. Robbins Co., badges and medals	133.61
Moving from and to the Arling- ton	8.00
Custom charges on packages...	.45
Messenger and other service....	3.50
Wm. H. Santlemann, music of Marine Band	50.00
Repayment of advance loans...	60.00
	2,896.92
Total Expenditures..	\$2,896.92
Total Receipts	2,723.58
Deficit still remaining	173.34

The above account, with pro rata assessment, was mailed to each of the guarantors on November 30, and the entire deficit will have been settled before this number of AMERIKA ESPERANTISTO appears.

CONSTITUTION

OF THE

JUNIOR ESPERANTO ASSOCIATION
OF NORTH AMERICA.

Not to go into effect until the annual meeting of the Esperanto Association of North America shall approve.

Article I.

The name of this Association shall be the Junior Esperanto Association of North America.

Article II.

The object of this Association shall be the furtherance of the study of the international language Esperanto, among boys and girls, and to assist in the work of the Esperanto Association of North America in this field.

Article III.

Any boy or girl, not more than sixteen years of age, shall be eligible to Active Membership in this Association, and having joined may remain a member, provided that the membership shall be renewed each year, until he or she reaches the age of eighteen years. Any member of this Association having reached the age of eighteen years, and wishing to assist the Association with help and counsel, may be eligible for Alumni Membership, provided he or she is a member of the Esperanto Association of North America.

Any member of the Esperanto Association of North America, of whatever age, shall be eligible to Supporting Membership.

Any member of the Esperanto Association of North America, who has rendered special service to the Junior Esperanto Association of North America and to Esperanto, may be chosen as an Honorary Member.

Article IV.

The officers of this Association shall be a president, vice-president and secretary-treasurer, who, with two others, shall form the Executive Council.

Article V.

In each Division of the Esperanto Association of North America in which this Association shall have members, a member shall be appointed by the Executive Council, subject to the approval of the General Councilor of the Esperanto Association of North America in that Division, who shall be known as the Junior Councilor of that Division, and he shall, under the guidance of the General Councilor, have charge of propaganda work among children.

Article VI.

The dues for Active Membership shall be fifty cents for each fiscal year or part thereof, said fiscal year to coincide with that of the Esperanto Association of North America. Twenty-five cents of this fee shall be paid to the central office of the Esperanto Association of North America, and the members shall receive from said office all such matters as are sent to the members of the General Association. Fifteen cents shall be expended under the direction of the executive Council of the Junior Esperanto Association of North America, and ten cents shall be expended for propaganda among children by the Junior Councilor of the Division from which the dues are paid, with the advice of the General Councilor of the Division.

The fee for Alumni Membership shall be twenty-five cents, none of which shall be paid to the general treasury of the Association, but be divided between the two items last named in the above paragraph.

The fee for Supporting Membership shall be fifty cents, all of which shall be expended by the Executive Council of the Junior Association.

No special fee shall be required for Honorary Members.

Article VII.

Applicants for membership shall be elected by the Executive Council. Members of Chapters, as hereinafter stated, shall be elected by the Chapters, and shall thereupon become members of the Junior Association.

When four members of this Association shall express the desire, they may form into a Sub-Chapter, and shall choose one of their number as Director, making such rules for its organization as they desire, provided they do not interfere with this Constitution.

When seven or more members shall express the desire, a Chapter may be formed; the members shall elect from their number a president, a vice-president and a secretary-treasurer.

Whenever possible each Chapter shall choose, with the approval of the General Councilor, a member of the Esperanto Association of North America as Advisor. The Advisor shall have no right of voting in the Chapter, but shall give all possible aid to the work.

Article VIII.

The officers of this Association shall be elected at the annual convention of the Esperanto Association of North America, at which time and place a meeting of the Junior Association shall be held. The duties of these officers shall be those usual to their several offices.

One of the two additional members of the Executive Council shall be chosen from the Alumni or Supporting Members.

Article IX.

Any Chapter may cast its vote as a whole by naming some member of the Junior Association of North America as a delegate. Members not belonging to branches may send in a proxy. In voting, Sub-Chapters shall count 4 votes, Chapters 7, and individuals 1 vote.

All proxies must be in writing, signed, dated and witnessed.

Article X.

This constitution, after approval by the Esperanto Association of North America and by the Junior Association at the annual meeting in 1911, shall be amended only at a subsequent annual meeting, due notice of the proposed change having been given either in writing or by publication in the official magazine at least two months previous to the meeting.

KRONIKO NORDAMERIKA.

Portland, Maine.—Laŭ laste ricevita raporto, la Portlanda Esperanta Societo enhavas 65 anojn. Dum la nuna jaro oni instruos sole klubanojn, kaj jam ekzistas kvar diversgradaj klasoj. En la lastaj semajnoj, tri anoj de tiu societo atingis la Ateston pri Kapableco, kaj sep anoj la Ateston pri Lernado. Bona ekzemplo al la ceteraj societoj de la Asocio!

Antaŭ kelkaj semajnoj, la "Deering Literary Club" (sinjorina) festis esperantan posttagmezon, sub la direktado de Sino. Carr, el la Portlanda Societo. La festoĉambro estis ornamita per flagoj, k. t. p., kaj bonega programo vekis grandan intereson inter la ĉeestantoj.

Montpelier, Vermont.—Responde al la klopodoj de la agema helpa konsilanto kaj vicprezidanto pro lia ŝtato en la Nov-Angluja Esperanta Asocio, Sro. John L. Stanyan, oni multe interesiĝas pri Esperanto en Montpelier, kaj efektive en la tuta ŝtato. La redaktoro de la "Montpelier Morning Journal," kaj ankaŭ la direktoro de tiu tagjurnalo, estas ambaŭ tre favoraj, kaj publikigas multajn interesajn artikolojn kaj novaĵojn pri la lingvo. La redaktoro de la "Montpelier Evening Argus," kvankam antaŭe iom skeptika, jam komencis interesiĝi pri la afero. La guberniestro mem de la ŝtato Vermont, kaj ankaŭ la vicguberniestro, nun esploras pri la eblecoj de la lingvo Esperanto, kaj montras tre favoran sintenadon. Oni jam komencis starigi klubon kaj klasojn.

Anonco pri la ĉiujara kunveno de la "Shriners," okazonta en Montpelier, en decembro, enhavis duonpaĝan rakonton en Esperanto, danke al la influo de Sro. John L. Stanyan. Oni dissendis ekzemplerojn de tiu anonco ne nur en Usono sed ankaŭ al 14 fremdaj landoj.

Ĉe la Virina Klubo de Montpelier Sro. Stanyan donis paroladon pri Esperanto, kaj oni montris tiom da intereso ke la paroladinto devis respondi demandojn kaj doni pliajn klarigojn dum tuta horo post la parolado mem.

St. Johnsbury, Vermont.—Pro la agema propagando de Dro. S. H. Sparhawk, kiu estas entuziasma sepdekjara junulo, kaj

de Pro. I. L. Nickerson, oni komencas sciigi pri Esperanto, kaj Pro. Nickerson instruas klason de dudek du gejunuloj en la loka lernejo.

Boston, Mass.—La Bostona Societo ĝuste egalas nombre la Portlandan Societon. Dank' al la entuziasmo kaj malŝparemo de kelkaj el siaj anoj, ĝi havas en la kaso \$600! Ĝi luis, en la Pierce' Konstruaĵo, ĉe Copley Square, pli grandan ĉambron, kiu preskaŭ pleniĝas je la ĉiumardaj kunvenoj. Je la sama horo kunvenas en la Publika Bibliotekejo klaso de tridek homoj, kiujn Sro. E. F. Dow instruas. Je la kvina horo, en la ĉambroj de la Bostona Teozofia Societo, kunvenas klaso sub la instruado de Sro. Nahum Ward; kaj oni jam komencas starigi du pliajn klasojn, el kiuj Pro. F. H. Loud instruos unu, kaj Sro. H. W. Small la alian.

Worcester, Mass.—La loka Societo aranĝas grandan publikan kunvenon, okazonton ja la 20a januaro, okaze de la ĉiujara kunveno de la Nov-Angluja Esperanta Asocio, kiun la Worcester' Societo gastigos. Oni aŭskultos paroladojn de almenaŭ du treege bone konataj edukistoj, kaj invitis la ĉefajn magazenojn kaj fabrikejojn ke ili sendu reprezentantojn al la kunveno, promesante al ili instruadon en Esperanto poste, kondiĉe ke ili uzu la lingvon por pligrandigi sian eksterlandan komercon.

East Bridgewater, Mass.—Sro. Edgar H. Grout instruas klason de naŭ lernantoj el la superaj gradoj de la malsupera lernejo.

Rockville, Conn.—Sro. Hans B. Julow starigis klason, kiu kunvenas en la loka supergrada lernejo, laŭ permeso de la lernejestro.

Brooklyn, New York.—La Esperanta Societo de Brooklyn kunvenas ĉiumarde ĉe la Hefley Institute. Sro. Henry D. King, konsilanto de la Nov-Jorka Apartaĵo, instruas la pli spertan klason, kaj Sro. Roger P. Heller, Sekretario pro la Distrikto, instruas klason da komencantoj.

New York City.—Klaso kunvenas ĉiulunde ĉe Carnegie Hall, sub kontrolo de

la Centra Nov-Jorko Esperanta Societo, kies prezidanto estas Sro. W. H. Keeler, kaj sekretario Sro. A. S. Arnold, ĉi tiu societo baldaŭ oficiale fariĝos parto de la Suda Federacio de Nov-Jorko, kies prezidanto estas Sro. James F. Morton, Jr. Ĉe antaŭnelonga kunveno de tiu Federacio, oni aŭskultis kun intereso al mallonga parolado de Sro. C. O. Mailloux, konsulta inĝeniero kiu, kvankam li ne konas Esperanton, flue parolas ses lingvojn, kaj pli malpli konas naŭ aliajn. Tamen, aŭdinte Esperanton parolata, kaj havinte la plezuron konatiĝi kun Sro. Bourlet, direktoro de "La Revuo," li perfekte komprenis ĉiun vorton kiun li aŭdis.

Ithaca, New York.—Esperanta Klubo estas starigita inter la finaj studentoj ĉe Cornell Universitato. La organizintoj estas Sroj. Y. R. Chao, E. F. Wei, M. T. Hu, Jen Chow, H. C. Liŭ, P. C. King, kaj Y. R. Loh. La anoj de la klubo jam komencis studi Esperanton kun granda intereso, trovante ĝin tre facila lingvo kompare al sia tehniko formita kaj malfacila patrolingvo.

Pittsburgh, Pa.—Prof. J. C. Armstrong, lernejestro de la "East Liberty Academy," invitis Srojn. J. D. Hailman kaj J. M. Clifford paroladi al la junaj lernantoj pri Esperanto kaj ĝia progreso tra la mondo. La lernejestro anoncis ke klaso komenciĝos en la "Academy," je la unua de februaro, kaj invitis la junulojn partopreni, dirante ke li tiel plene kredas je Esperanto ke li intencas enkonduki ĝin en tiun lernejon. Antaŭ kelkaj semajnoj, la samaj agemaj oficistoj de la ŝtata Asocio simile paroladis al la studentoj ĉe la Universitato de Pittsburgh, responde al invito de la prezidanto de la universitato, kiu intencas enkonduki Esperanton.

Sro. Fisher, prezidanto de la loka societo, antaŭ ne longe fariĝis ano de grava komitato de la "American Institute of Electrical Engineers," kaj pro sia laboro en tiu komitato li havos okazon por interesi multajn aliajn influajn elektristojn de Usono. La "Electrical Review and Western Electrician" de Nov. 19 enhavas tre bonan artikolon verkitan de Sro. Fisher, titolatan "Esperanto in Technical Correspondence."

York, Pa.—Sro. H. A. Bailey starigis

klason kiu jam enhavas kvin anojn kaj sendube baldaŭ pligrandiĝos.

Washington, D. C.—La Federacio de la Distrikto Kolumbio elektis kiel novan prezidanton Sro. Karl F. Kellerman, el la Usona Agrikultura Departemento, por anstataŭi Sro. Edwin C. Reed, kiu pro manko de tempo por plenumi la devojn de la ofico decidis ekŝiĝi. En sia saluta paroladeto al la Federacio, Sro. Kellerman rimarkigis ke li mem estas unu el la scienculoj kiuj antaŭ kelke da jaroj subskribis tiun pet-skribajon per kiu li fariĝis ano de la "scienca komitato" la granda plimulto el kies anoj intencis per tio helpi al Esperanto, kaj neniam aprobis la agmanieron de la idistoj, kiuj ankoraŭ nun pretekstas ke tiu komitato decidis pro "simpligita Esperanto." Li rememorigis ke, same kiel multaj en Eŭropo kiuj eltrovis kion faris la komplotintoj, li publike anoncis ke li neniam aprobis ties agojn, kaj ke li forĵetis ĉiun respondecon pro tiu malhonesta uzado de lia subskribado. Tamen, li opinias ke eĉ la idistoj nevole helpas al la esperanta movado, kiu "atingos la celon en gloro." La Federacio ankaŭ elektis trian vicprezidanton, nome, Komandiston Henry H. Barroll.

Sro. Edwin C. Reed donis paroladon pri Esperanto ĉe la "Washington Medical and Surgical Society," je ĝia decembra kunveno. La anoj montris viglan intereson, kaj oni jam komencas starigi klason inter ili.

Baltimore, Maryland.—Oni enkondukis Esperanton en la kursojn de Loyola Kolegio. Prof. Saint-Seine instruas la klasojn.

Cleveland, Ohio.—Esperantaj aferoj progresas sufiĉe bone por eĉ la plej kritikemaj. La loka societo komencigis kvar novajn klasojn en la diversaj bibliotekoj dum Novembro, kaj la intereso de la gestudentoj ne malpliigis. Sro. Emil Karpowsky, Prezidinto de la societo, kiu lastan vintron preparis kaj direktis la publikigadon de serio da lecionoj en la kolonoj de la germana ĉiutaga ĵurnalo "Waechter und Anzeiger" instruas klason ĉe Hough Biblioteko merkredan vesperon ĉiusemajne. Sro. A. E. Radde havas klason kunvenantan ĉiun lundan vesperon ĉe Woodland Biblioteko. Sro. H. Hall kaj Sino. F. B. Kimball instruas klasojn ĉe Glenville kaj Fulton Road Bibliotekoj

merkredan vesperon ĉiusemajne. Fino. Emilie Hoffman kondukas la klason por daŭrigantoj kiu kunveniĝas mardajn vesperojn ĉe Woodland Biblioteko. La kunidoj de la societo okazas la unuan jaŭdon de ĉiu monato ĉe Hough Biblioteko, kiam la geanoj prezentas literaturan programon esperante. Samideanoj travojaĝantaj tra Cleveland aŭ loĝantoj ie en la urbo estas korege invitataj ĉeesti la kunvenojn kaj klasojn kaj konatiĝi kun la loka samideanaro.

Detroit, Michigan.—Pro la intereso je Esperanto, kiun la loka Societo instigis, unu el la hoteloj presigis festtagan menuon en Esperanto.

Willmar, Minn.—Sro. Martin E. Tew verkis por la "Mining World" de la 10a decembro bonegan artikolon pri Esperanto.

Aurora, Nebraska.—Nova klaso de kvin anoj estas starigita, pro la klopodoj de Fino. Eva Laurie.

Lewis, Kansas.—Dro. E. E. Haynes, konsilanto pro la Sukokcidenta Apartaĵo,

instruas pri Esperanto klason de lernantoj el la Supera Lernejo.

Amarillo, Texas.—Grupo de ses anoj komencas studi Esperanton, pro la klopodoj de Fino. Goldie Horton.

Toronto, Canada.—La loka societo elektis kiel prezidanton Sron. H. Perkins, kaj kiel sekretariinon Finon. Sanderson. La societo kunvenas ĉiumarde ĉe Fino. Sanderson, 268 Wellesley St. Ĉiuj esperantistoj traveturantaj la urbon estos bonvenaj gastoj.

Dartmouth, Canada.—Sro. John M. Geldert, konsilanto pro la Kanada Apartaĵo, paroladis pri Esperanto antaŭ granda aŭdantaro, responde al invito de la "Dartmouth Literary Society." Dro. Russell, unu el la juĝistoj por la plej alta juĝejo, proponis dankan voĉdonadon pro la treege interesa parolado. Dro. B. H. Eaton, bonekonata juristo, varme aprobis la proponon, kaj la prezidanto de la kunveno, juĝisto Foster anoncis ke li mem tuj komencos studi la lingvon. Entute, la kunveno montris grandan intereson pri Esperanto.

FOREIGN NEWS.

Samos.—A law "concerning introduction of the language Esperanto into the schools of the Island," is the heading of the legal document in Modern Greek whereby Prince Andreas Emanuel Kopas-ses, voting in accord with the General Assembly, has decreed the introduction of Esperanto into all the schools of the Island, to be inscribed upon the timetables of the curricula as a compulsory subject of instruction. The law furthermore decrees that the printing of the periodical of the Samos Esperanto Society be undertaken gratis by the Public Printing Office.

China.—The Chinese journal *Gi Bao* has stated to its readers the great convenience which a knowledge of Esperanto would give in dealings with foreigners. It further requests that Esperanto be introduced into the upper-grade schools.

Spain.—Captain Josefo Perogordo,

Colonel Ramon Ayza, and Mr. Codorniu are members of the congress for reforms in the Spanish military schools, and will do their utmost to have Esperanto included among the subjects taught. The language is already officialized in the Military Academy of Medicine and the Upper Military School.

The Catholic Esperanto Society of Sabadell arranged a large propaganda meeting, with an exposition of Esperantist magazines, postcards, etc., on the second Sunday of December, to which the general public was invited.

London.—Sir Vezey Strong, the city councilor who, in behalf of the Lord Mayor of London, welcomed the visiting Esperantists to that city in a cordial speech shortly after the Third Congress in Cambridge, has himself become Lord Mayor of London. By way of reply to the numerous letters and telegrams of

congratulation from Esperantists in various parts of the world, he wrote to Mr. H. Bolingbroke Mudie, one of the vice-presidents of the British Esperanto Association, and one of the organizers of the Cambridge Congress, a letter expressing his cordial sympathy with the Esperanto movement, and his desire to help its progress by any means in his power.

Paris.—The number of public courses in Esperanto this year is 76. Last year it was 57, and it is with satisfaction that we calculate from these figures the probable increase within the next few years.

A cable dispatch to the *Chicago Tribune*, dated November 26, quotes Tristan Bernard, the playwright, as saying that his next piece will first be written in Esperanto, although it will have to be translated into French for the local public. "The day is coming," he says, "when French will be merely the language of luxury, while Esperanto will be on everybody's tongue."

Croatia.—An Esperanto course for officers has been opened in the Military Science Society in Zagreb. Courses are also being successfully conducted in several other cities.

Roumania.—Esperanto continues to be studied with interest in Bucharest, not only in two flourishing classes in the city at large, but also in a class for business men under the auspices of the commercial club, and in Queen Elizabeth (Carmen Sylva's) School for the Blind. The headquarters of the Roumanian Esperanto Society (which is under the patronage of the Queen) are in this city, as also the publication offices of *Danubo*, an attractive periodical which, in pursuance of decisions reached at the Fourth Bulgarian Congress (where a number of Roumanians also took part), is joint organ of the Roumanian and Bulgarian Esperantists, the Bulgarian share of the editing and managing being done at Sofia, Bulgaria. This is the first instance of the publication of a "two-nation" Esperanto magazine, but it bids fair to be a very successful venture (Subscription through the American Esperantist Co., 75 cents per year).

Persia.—Abdul Baha, the present head of the Bahai movement, which seems to

be rapidly growing in importance, has sent a communication to Dr. Ameen Fareed, who greeted the Sixth International Esperanto Congress in behalf of the Bahai movement, as follows (translation):

His Honor,

Dr. Fareed—

Upon him be Baha-el-Abha!

O servant of the Holy Threshold! You have written in regard to Esperanto and your speech before the Congress. It was most appropriate and acceptable. . . . If possible meet with Dr. Zamenhof and show him the *Kitab-el-Akdas* (Book of Laws) and translate the verse which concerns the Universal Language and tell him: This clear verse which was revealed forty-five years ago, will prove the cause of spreading your Universal Language in all the East. The Bahais shall consider the study of this language as an incumbent duty upon them, and it will be to them a religious duty. Therefore, men, women and children, all will acquire it.

The sentences from *Kitab-el-Akdas* referred to in this communication or "tablet" may be translated as follows:

O ye representatives of the Parliaments of Nations! Choose one tongue from among the languages, so that the inhabitants of the earth may converse therein, likewise communicate in writing. . . . This is the cause of the union, if you could realize it, the greatest means of concord and civilization, if you comprehend it.

Russia.—The seventh Esperanto printing business has been established in Moscow by a wealthy literary patron. The interest in the language is increasing among the newspapers, and one of those with the largest circulation now includes an Esperanto section in its columns. Classes are well-attended in the Esperanto Institute, and a new technical school includes this language among the subjects taught.

In St. Petersburg the University Group is winning new members steadily, and a group is also in process of formation among the students in the special courses open to women.

In Habarovsk the young men in the military cadet corps have obtained official permission to study Esperanto.

Germany.—In the Royal University of Berlin, Prof. A. Schmidt, an honorary member of the German Esperanto Association, is giving a lecture course upon the history and theory of artificial languages.

In a propaganda meeting in Braun-

schweig, an Esperantist who recently returned from travel in the East reported that he had passed through ten countries, of different languages, and had used Esperanto almost exclusively, adding a tribute of thanks for the many courtesies shown him by Esperantists along his route.

A similar report was made in Frankfurt am Oder by a lady who had met Esperantist friends in Budapesth, Trieste, Constantinople, Smyrna and Jerusalem.

An English Esperantist who does not know a word of German recently visited Germany, as a member of a commission studying labor conditions, and reports that he can not too strongly express his gratitude to the Esperantists in the eight cities visited. A formal expression of such gratitude was also signed by thirty-eight non-Esperantist members of the party, who were profoundly impressed with the practical usefulness of the language.

Denmark and Sweden.—Some personal experiences of an Englishman traveling in these two countries give a hint of the progress of Esperanto among the general public. Everywhere, he says, he found his Esperanto button or his Esperanto hatband an immediate passport for friendly assistance. In a ferry on the way to Copenhagen he was accosted by a government official, who was most helpful and courteous. In Stockholm even the hotel porter addressed him in Esperanto, and when he lost his way in Gothenburg, he was soon "found" by a passing Esperantist, who proceeded to show him every hospitality in his power.

Switzerland.—A special excursion and "Esperanto week" has been arranged for the middle of January, in Champéry, just north of the Dent du midi, one of the particularly fascinating mountains of Switzerland. An ice carnival, costume ball, concert, and other entertainments will vie with the winter sports of this region, and Esperanto will be the language of all who take part. Arrangements were made by Thos. Cook & Son, who sent out circulars in Esperanto, and evidently expect a cosmopolitan attendance. Col. Pollen and H. B. Mudie (president and vice-president of the B. E. A.), were among the first to signify their intention of taking part.

EDZIGOJ.

Koran deziron pri plena feliĉo ni esprimas al la jenaj esperantistaj geedzoj:

Sro. Marshall White kun Fino. Natalia Minch, ambaŭ el Evansville, Indiana.

Sro. Oscar van Schoor, ano de la Organiza Komitato por la Sepa Kongreso, el Antverpeno, kun Fino. Leona de Wolf, el Bruges, Belgujo.

Sro. Oswald Godman, el St. Albans, Anglujo, sekretario de la loka esperantista grupo, kun Fino. Daisy Summers, prezidantino de la sama grupo.

Sro. Gh. Canila, el Jași, kasisto de la loka Rondo de la Rumana Esperantista Societo, kun Fino. Elena Sebastian.

NEKROLOGO.

Kun granda bedaŭro ni sciĝis pri la morto de Sro. Frederik Skeel-Giorling, bone konata Esperantista verkisto kaj propagandisto, aŭtoro de la unuaj esperantaj lernolibroj kaj vortaroj en la dana lingvo, tradukinto de diversaj verkoj, interalie de la Fabeloj de Andersen, k. t. p.

Kiel prezidanto de la Centra Dana Esperantista Ligo, ĉefredaktoro de Dana Esperantisto, kaj poste kiel sekretario por la Kongresa Sekcio, en Bruselo, li faris multe por la Esperantista Movado. Tre sincera kaj aminda homo, li altiris al si la admiron kaj amikecon de ĉiu, kiu lin persone konis. Al lia funebranta familio, al lia fianĉino, kaj al niaj danaj samideanoj, la Esperantistoj de Norda Ameriko esprimas plej koran simpatian, kaj plej sinceran kondolencon.

Ni multe bedaŭras la morton de Sro. Armand Henri Georges Blaise, sekretario de la Brusela Grupo Esperantista. Kvantam neniu Usonano povis troviĝi inter tiuj multaj samideanoj, kiuj lin akompanis al la tombo, kaj kortuŝite aŭskultis la adiaŭan saluton, kiun faris esperante pastro Richardson, la usonaj esperantistoj esprimas plej sinceran kondolencon.

Ankoraŭ alian morton ni bedaŭre anoncas, nome, de Sro. Salvatore Scieluna, la agema sekretario de la Sliema Grupo en Malto. Al la Grupo, al liaj multaj esperantistaj amikoj, kaj al lia funebranta familio, ni esprimas plej koran kondolencon.

FOR THE BEGINNER.

I cannot master the use of the reflexive pronoun. Please give suggestions.

Always use *si* in referring back to the subject of the verb in that same clause, unless the subject is in the first or second person. Do not use *si* as the subject of a verb, nor *sia* to modify the subject of a verb. Remember that, because *si* and *sia* exist for reflexive use, the pronouns *li*, *ĝi*, *si*, *ili* and adjectives derived from them may not be used reflexively. When not themselves used as subjects, they always refer to some person or thing other than the subject of the verb in that clause.

What is the rule for using *tuta* and *ĉiu*?

The word *tuta* means "all" in the sense of "whole, entire, complete," *tute*, therefore, meaning "wholly, entirely, completely, quite," and *la tuto* meaning "the whole" in the sense of the entire whole or complete amount or sum in question. *Ĉiu* means "each, every," and since "all" is used for the plural of these English words, *Ĉiuj* is translated "all," although its sense is quite different from that of *tuta*. For example:

La tutan tagon mi studis, all day (the whole day) I studied.

Ĉiun tagon mi studis, every day I studied.

Ĉiuj tagoj estas labortagoj, all days are working-days.

La tuta mondo moviĝas, all the world (the whole world) moves.

Ĉiuj mondoj moviĝas, all worlds (all the worlds) move.

Please explain why the future tense is used in "*li diris ke vi malsukcesos*."

The tense of an indirect quotation is the same as that of a direct quotation, no matter what the tense of the main verb is. If in doubt what to use, test it by changing the sentence to one of direct quotation in English. Then use the appropriate tense in this for the indirect Esperanto quotation, thus:

1. He said that you would fail=He said "you will fail."

2. We asked why he came=We asked "Why does he come?"

3. I wondered why you stood there=I wondered "Why do you stand there?"

The examples are given after main verbs in past tenses (he said, we asked, I wondered), because it is only after past tenses that the English usage differs from that of the Esperanto. (After present and future tenses, English makes no difference between direct and indirect quotations.) Having become accustomed to an irregularity in English, we do not at first realize that it is such, and for a short time are puzzled by the greater regularity of the Esperanto, whose rule on this point holds good for all of the tenses, not just for two-thirds of them.

DUBEMULO MI ESTIS.

NATURE MI ESTAS DUBEMA. De la komenco mi dubis pri Esperanto. Instigite de dubo, mi aĉetis lernolibron, en 1907. Mi legis ĝin, kaj devis konfesi ke la lingvo ŝajnis praktika. Sed se mi lernus Esperanton, ĉu mi poste trovus ion por legi en ĝi? Mi dubis.

Unu jaro pasis, ree venis la somero, kaj tute hazarde mi trovis en librejo, en Filadelfio, ekzempleron de AMERIKA ESPERANTISTO. Ĝis tiam mi ne supozis ke mi iam vidos Esperantan gazeton. Kia bonvena surprizo! Mi nun havis ion por legi; kaj en tiu jaro, tre sekrete (ĉar mi timis

I WAS A DOUBTER.

BY NATURE I am dubious. From the beginning I doubted about Esperanto. Instigated by doubt, I bought a text-book (learning-book) in 1907. I read it, and had to confess that the language seemed practical. But if I should learn Esperanto, would I afterwards find anything to read? I doubted.

One year passed, again came the summer, and quite by hazard I found in Philadelphia a copy of "AMERIKA ESPERANTISTO." Until then I had not supposed that I would ever see an Esperanto magazine. What a welcome surprise! I now

elvoki la ŝercojn de malpli cedemaj dubemuloj), mi studis kaj lernis la lingvon—tio estas, mi lernis legi kaj skribi ĝin sufiĉe bone. Tamen, ĉiam ankoraŭ mi dubis. Malgraŭ la fakto ke ĝi estas skribbla kaj legebla, eble Esperanto ne taŭgas por voĉa uzo, kaj se tio estus vera, tiam, adiaŭ al la revoj de ĝia elpensinto! Kvankam mi multfoje legis ke en Eŭropo oni parolas la lingvon, mi ne multe kredis je tio. Ĉu iu homo, krom Zamenhof mem, posedas sufiĉe da fido efektive uzi Esperanton tute same kiel naŭan lingvon? Tion mi dubis.

Tria somero venis, kaj mi min trovis ĉe Chautauqua. Dum mi serĉis loĝejon, mi pasis du sinjorojn kiuj interparolis per tre muzika lingvo. Haltigite, kontraŭvole, pro la harmonio de iliaj vortoj, mi aŭskultis, kaj—iom komprenis! Je ĉiuj sanktuloj! Ili parolis en Esperanto! En tiu momento mi decidis akiri la povon paroli ĝin.

Venis kvara somero, kaj kun aliaj parolantoj de la nova lingvo mi staris en la bela stacidomo ĉe Washington. Ni ĉiuj portis la insignon de la Sesa Kongreso Esperanta, kaj ni deĵoris tie por direkti la alvenantaĵn kongresanojn al la akceptejo. Kompreneble, ni ne parolis angle al la envenantaj vojaĝantoj, kiuj portis la verdan stelon.

"Bonan tagon, gesinjoroj! De kie vi venas. Walla Walla kaj Tuskegee? Bone. Koran bonvenon! Ĝuste antaŭ vi estas la tramoj. La via havas Esperantan anoncon sur si."

Laŭ tia maniero, la tutan tagon, usonanoj parolis al usonanoj per la artefarita lingvo. Tre instruiga kaj amuza tio estis, sed mi diris al mi mem ke kiam la fremduloj alvenos, ni ne interparolos kun ili tiel facile kaj memfide. Tio estos ja alia afero!

"Laŭ tiu direkto, Sinjoro," mi respondis al ridetanta, tre rekta sinjoro kiu petis informon pri tramo al la Esperanta oficejo.

had something to read; and in that year, very secretly (for I feared to evoke the jests of less yielding doubters), I studied and learned the language—that is, I learned to read and write it sufficiently well. Nevertheless, always still I doubted. In spite of the fact that it can be written and can be read, perhaps Esperanto is not suitable for vocal use, and if that should be true, then, farewell to the dreams of its inventor! Although I had many times read that in Europe people talk the language, I did not place much credence in that. Does any man, aside from Zamenhof himself, possess enough faith actually to use Esperanto quite the same as a national language? That I doubted.

A third summer came, and I found myself at Chautauqua. While I searched for a lodging-place, I passed two gentlemen who conversed in a very musical language. Halted against my will by the harmony of their words, I listened, and—understood some! By all the saints! They were talking Esperanto! In that moment I decided to acquire the power of speaking it.

There came a fourth summer, and with other speakers of the new language I stood in the beautiful station in Washington. We all wore the badge of the Sixth Congress of Esperanto, and we were on duty there to direct the arriving congress-members to the registration-reception room. Of course, we did not talk English to the travellers coming in who wore the green star.

"Good day, Ladies and Gentlemen! From where do you come? Walla Walla and Tuskegee? Good. A cordial welcome! Just in front of you are the street cars. Yours has an Esperanto sign on it."

In this manner, the whole day, people of the United States talked to people of the United States in the artificial language. Very instructive and amusing that was, but I said to myself that when the foreigners arrive we shall not converse with them so easily and confidently. That will, indeed, be another matter!

"In that direction, sir," I responded to a smiling, very erect gentleman who requested information about the Esperanto office.

"Ĉu aliaj el la kongresanoj alvenis?"
li demandis.

"Multaj usonanoj."

"La plimulto da la alilanduloj alvenos
samtempe kun Doktoro Zamenhof."

"Sendube, sed permesu al me to pass
up Esperanto and talk a little in United
States, for——"

"Ho, mi tute ne komprenas."

"Huh? De kie vi venas?"

"Eŭropo; hodiaŭ matene mi elŝipiĝis."

"Sed vi parolas Esperante same kiel uso-
nana; certe vi ankaŭ konas la anglan ling-
von."

"Tute ne, Sinjoro. Mi estas ruso, el
Peterburgo."

Post tiu memorinda momento, restis
al mi nenia dubo pri la praktikebleco de
la zamenhofa lingvo, aŭ pri ĝia fina tri-
umfo.

Dubemulo.

"Have others of the congress-members
arrived?" he asked.

"Many people of the United States."

"The majority of the people of other
lands will arrive at the same time with
Doctor Zamenhof."

"Without doubt, but let me pass up
Esperanto and talk a little in United
States, for——"

"O, I do not understand at all."

"Huh? Where do you come from?"

"Europe; this morning I disembarked."

"But you talk Esperanto the same as
a person from the United States; certainly
you also know the English language."

"Not at all, sir. I am a Russian, from
St. Petersburg."

From that memorable moment there
has remained for me no doubt about the
practicability of the Zamenhof language,
or about its final triumph.

Doubter.

LA UNIVERSALA FRATECO.

(Pro la sekvanta poemo la aŭtoro ricevis arĝentan medalon, donitan kiel pre-
mion de la Literatura Konkurso de la Sesa Internacia Kongreso de Esperanto.)

Sur ondegoj malpacemaj,
De profunda, nigra mar'
En ŝipet iras sentime,
Plej kuraĝa maristar',
Estas tero malproksima,
Ocean' montriĝas nur',
Sur akvaro la senlima
Ne briletas ja lumtur'.

Kaj la nokt' estas malhela,
Sed ŝipet' antaŭen iras,
Sub ĉielarkaj' senstela'.

Kion serĉas vi, ŝipistoj,
Tra dezerta l' ocean'?
Ĉu la morton vi ne timas
Pro koler' de l' uragan'?
Kien iras, ho bravuloj,
Kion, fratoj, celas vi?
Nur riferoj, ne insuloj,
Ja troviĝas tie ĉi:

Kaj de l' vento forpuŝata
La ŝipet' antaŭen iras
Sur akvaro la malglata...

"Niajn hejmojn forlasinte
"Ni foriris el Patruj'
"Al haveno ni vojaĝas;
"Ĝi aperos, certe, tuj...
"Ke ĉiel' bela fariĝos,
"Ke ne estos plu danĝer',
"Ke la maro trankviliĝos,
"Nin certigas la esper'..."

Ventoj ĉesas... En ĉielo,
Inter nuboj, tremetante,
Ekbriletas luma stelo...

Al ŝipistoj nun similaĵ,
Ni laboras kun fervor',
Ĉiujn barojn ni faligos
Nur kun amo en la kor';
La Espero nin protektas,
Dum vojaĝo regas ĝoj',
Verda Stelo nin direktas
Tra la tuta longa voj'...

Ni daŭrigu, kolegaro,
Ni laboru kuncelante,
La FRATECON DE L' HOMARO.

Joao Baptista Mello Souza,
Rio de Janeiro, Brazilujo.

“HORTIBUS.”

DE EMILE POUVILLON.

ESTAS festa tago ĉe la liceo. La por-
doj estas malfermitaj, fenestraj
kovriloj estas svingantaj; ĉe la fe-
nestroj flirtas flagoj. Ĉe la homoj;
sur la ŝtuparoj puŝegado; laŭ la koridoroj
rapidado; kaj super ĉio oni aŭdas la frap-
ojn de la meblisto najlanta drapiraĵojn
sur la estrado starigita en la korto por
la disdonado de premioj.

La premioj! La libertempo! Ĉi tiuj
estas vortoj, kiuj ridas; vortoj kiuj kan-
tas; vortoj, kiuj brilas kiel la suno kaj
bonodoras kiel bukedo de kampaj floroj!

Supre, en la blanka malsanulejo, mal-
gaja invalideto sin levas por aŭskulti. Pa-
ŝoj suprenvenas, rapidas kaj preterpasas
la pordon; neniu haltas. Neniu! La dok-
toro,—hm-hem,—venis antaŭ nelonge, sed
li estis tre okupata pri la festo. “Bonan
matenon, bonan tagon, adiaŭ, mia dok-
toro.” La flegadistino, helpante pri la
pakado de la vojaĝkesto en la tolaĵejo,
aperas unufoje en ĉiu duonhoru, momenton
enmetas la nazpinton, refermas la pordon
kaj foriras. Nu, ŝi iru! Estas nek ŝi,
kiun la malsana etulo atendas, nek la dok-
toro. Tiuj, kiujn li atendas,—ha! ili al-
venas. Tri kamparanoj. Viro en mal-
longa jaketo, malgranda virino en blanka
kufo, knabineto en longa robo,—tro longa,
kies manikoj etendiĝas ĝis la pintoj de
ŝiaj fingroj. La patro, patrino, kaj fra-
tinetto.

Ili eniras; la viro diskrete, tre singar-
deme, lomi timeme; la patrino senceremo-
nie, kun la brakoj eletenditaj, ĝis kiam
ŝi tenas la karan kapon de la infano en
varmega ĉirkaŭpreno sur sia brusto. La
patro premas la manon de la malsana
knabo, la knabineto staras sur la pied-
pintoj por tuŝi la vangojn klinantajn al
ŝiaj lipoj.

Kaj pluvigas la demandoj:

“Kio estas, Stefanjo?”

“Kio kaŭzis al vi la malsanon, etulo?”

“Nenio,—preskaŭ nenio. Tie, ĉe la
frunto, io min subpremas.”

“De kiam?”

“De la verkado de la latina temo. Tio
baldaŭ forpasos.”

“Baldaŭ? Ne, tuj,” respondas la pa-
trino. “Morgaŭ, la tagon por tolaĵlavado,
mi faros kelkajn kuketojn. La kuketoj
estas bonaj, ĉu ne, Stefanjo?”

Ili babiladas, kaj de la ekstera estrado
malsupre venas bruego; la paŝoj rapidas;
la pafiloj sonas sur la korta pavimo. La
brulestingistoj alvenas.

“Patro, ni iru,” petegas la malgranda
fratino. “Baldaŭ ni ne havos sidejojn.”

La petola fratinetto altiras la patron al
la pordo.

“Vi iru, se vi volas,” diris la patrino.
“Cetere, kion ni tri farus ĉi tie? Malsu-
preniru; mi restos, se li deziras,” ŝi al-
donis, rigardante sian Stefanjon.

II.

La fratinetto kaj la patro eliras. La
patrino fermas la fenestrajn kovrilojn pro
la hela suno, kaj ili ambaŭ ripozas, pres-
kaŭ ekdormante en la duonlumo de la
fermita malsanulejo.

“Dormu iomete, karulo mia, tio vin
resanigos.”

“Jes, patrino.”

Kaj Stefanjo fermas la okulojn. Sed
kiel oni povas dormi, aŭdante la bruadon
de la premia disdonado el sub la fenes-
troj?

“Patrino, iru por rigardi, mi petas. Kion
oni faras?”

“Nenion ankoraŭ. La sinjoroj estas al-
venintaj. La estrado estas plenigita. Ha!
mi vidas inter aliaj oficistoj kun ĉapelo
ornamita per grandega plumfasko.”

“La kolonelo.”

“Kaj alia en la unua vico, kontraŭe,
tute brodita per arĝento.”

“La subprefekto. Bone; kion ankoraŭ
vi vidas?”

“Ĉielon! Tiom da premioj! Oni estas
farinta tri amasojn da ili laŭ la rando
de la estrado. Kaj kronojn! Tutan mon-
ton!”

Subite oni sonigas kiel eble plej laŭte
la fanfaron.

Ĝi estas bela muziko. La gepatroj, la
lernantoj, eĉ la eta invalido,—ĉiuj aplau-
das.

Nun atentu! La sinjoro portanta arĝente

broditan redingoton starigas kun papera kunvolvajo en la mano,—la manuskripto de sia parolado. Oni aŭdas nenian vorton,—nur unutonan, dormigantan zumadon. Estas strange, kiamaniere subprefekto, parolante de malproksime, povas imiti siblantan kulon.

La argente brodita redingoto sidigas. Sinjoro portanta nigran veston starigas,—longa, senhara, kun dika kajero en la mano. Ĉi tiu ne siblas, li zumas, kiel granda muŝo. Jen estas frazeroj mejllongaj, frazoj horolongaj,—prediko.

Tuj la patrino ekdormas. Stefanjo malpacienciĝas. Ĉu li ricevos aŭ ne, la premion por la latina temo? La premio estas tie, en la amaso,—bela libro kun orumitaj randoj kaj interne gluita atestaĵo kun la akademiaj palmoj en vinjeto, kaj subskribo de la lernejestro. Se li nur povus legi la nomon de la venkinto! Li kalkulas laŭ la ŝancojn dum la dormo venkas lin liavice.

III.

Li sonĝas. Kia terura sonĝo! La atestaĵo estas en liaj manoj, antaŭ liaj okuloj. Ho ve! Luko Onzioso estas akirinta la unuan premion.

“Eraro! Maljusteco!” kontraŭparolas Stefanjo. “Mia ekzerco estis sen eraro.”

“Sen eraro!” ridmokus la profesoro, “sen eraro!” Kiel vi povas tion klarigi?”

Tiam sekvante per la okulo la kulpigantan fingron de Sro. Reguloso Beko laŭ la temo punktita je korektaĵoj, Stefanjo ekvidas, trifoje substrekigitan per ruĝa inko, ĉi tiun barbarismon—HORTIBUS.

Hortibus! Adiaŭ, la premio, adiaŭ, la gloro! *Hortibus!* La fatala vorto ĉirkaŭas

lin. Ĝi dancas multobliginta antaŭ li,—ronda skribo, longa skribo, kun ruĝe kaj blue presitaj literoj, aŭ skribado kun komikaj literoj, kinj vivas kaj elstreĉas al li la langon, piedfrapante je la nazo de la venkinto. *Hortibus!*

IV.

La malsana etulo moviĝetas, liaj lipoj moviĝas.

“Li alvokas iun,” diris la patrino. “Stefanjo!”

Stefanjo ĉirkaŭprenite, skuite per ĉirkaŭprenoj, malfermas la okulojn.

Jam neniu *hortibus!* Ĝi estas malaperinta en la landon de sonĝoj kune kun la ekkolerema vizaĝo de la profesoro Reguloso Beko. Bonan vojaĝon al ambaŭ!

Sed la premio, la krono? La krono, la premio? Ili venas, ili supreniras, solene, religie, alportataj de la patro kaj la fratino! Triumfa marŝado! Ili eniras, kaj la volumo estas metita sur la liton, la krono sur lian frunton. La patro ridas, la patrino ploras, ĉiuj sin reciproke ĉirkaŭprenas. Ho, la feliĉeco, la vera feliĉeco de ĉi tiuj bonuloj!

Dum ili ĝoje salutadas la venkinton,—“hm-hm!” iu sin prezentas; Nigra redingoto, rozkolora vizaĝo,—la doktoro.

“Hm! hm! la infano fartas pli bone. Tiu laŭrokrono sur la frunto faris miraklojn. La freŝa aero finos la resaniĝon. Promenadoj, ekzercado, kaj precipe, nenio plua latina temo. Hm! hm!”

La doktoro faras du paŝojn al la pordo, salutante la familion kaj levante la fingron kun gesto de amika minaco,—“Nenia latina temo plu,—mi ordonas!”

El la franca tradukis

M. Alice Robbins.

AL LA BONA LUNO.

Bona luno, malproksima
Super nia brua ter',
Vian vojon vi trakuras
Sen pasio, sen mizer'.

La Kreint' difinis vian
Lokon en la kreitar',
Nepre ankaŭ sian gardon
Donas Li al la homar'.

Nur malmulte, bona luno,
En la mondo tie ĉi,
Ni aspektas ja kontentaj,
Kiel ĉiam ŝajnas vi.

Sed vidante vian certan
Iron tra la kreitar',
Ni ĝojados ĉar ni kredas:
“Dio zorgas pri l' homar'.”

H. Lincke.

SUR LA BATALKAMPO.

(Pro la sekvanta originala rakonto, la aŭtoro ricevis arĝentan medalon, donitan kiel premion de la Literatura Konkurso, de la Sesa Internacia Kongreso de Esperanto.)

PETRO estas la veturigisto de la milionulo Sro. B—— kiu loĝas en la apuda avenuo proksima de mia humila strato kaj loĝejo. Li estas gajema, babilema, kaj, mi foje timas, mensogema persono, sed samtempe, vera grandanimulo, kiun koni estas ami. Petro kaj mi estas tre, tre intimaj amikoj, ho, jes do, kaj la establado de nia amikeco okazis jene:

Unu tagon kiam mi rajdis surĉevale laŭlonge de la strato, apud la palaco de la riĉegulo, mia ĉevalo lamiĝis, kaj mi ne povis eltrovi la kaŭzon. Mi haltis por ekzameni la kriplitan piedon de la besto, sed vane mi serĉis la kialon de la lameco. Subite alproksimiĝis Petro—mi tuj rekonis lin kiel la veturigiston de la milionulo kvankam antaŭe mi ne estis alparolinta al li—kiu tre ĝentile salutis.

“Pardonu al mi, Sinjoro,” li afable diris, “sed mi kredas ke via ĉevalo havas ŝtoneton enpremegitan en la ŝuon.”

Kaj li levis la piedon de la suferanta besto, kaj ĝuste kiel li estis konjektinta, eltrovis ŝtoneton enfirmigitan en la ŝuo. Lerte li ĝin demovis, kaj la ĉevalo mallevis sian piedon tiamaniere ke oni povus klare vidi ke li sentis grandan pliboniĝon.

Dankante la viron kaj oferante al li trinkmonon kiun li tre pozitive rifuzis, mi preparis surdorsiĝi, kiam mi notis en la butontruo de la vesto de la ĉevalisto la verdan stelon. Surprizite mi demandis, “Ĉu vi estas esperantisto?” Evidente egale surprizite kiel mi mem, li respondis, “Jes, Sinjoro.”

“Kial vi estas esperantisto, kaj kiel okazis ke vi esperantistiĝis,” mi demandis scivoleme.

“Ha, Sinjoro, mi ne povas sciigi vin unuvorte kial mi estas esperantisto, sed se vi havas la tempon por aŭskulti al mallonga historio, mi per tio klarigos al vi kial mi estas esperantisto, kial mi marŝas sub la verda standardo.”

Kie sin trovas esperantisto kiu iam kaj ĉiam ne estas preta por aŭskulti al la

parolado de samlingvano? Kunkonsente ni iris al la ombro de arbego flanke de la strato, kaj tie mi aŭdis la jenan rakonton. Mi ne povas garantii ĝian verecon; mi nur rediras ĝin, kiel Petro ĝin donis al mi.

Metante maĉajon da tabako en sian buŝon li komencis, parolante Esperante, kvankam lomete malkorekte kaj ŝanceliĝeme.

* * * * *

“Kiam komenciĝis la militado inter Usono kaj Hispanujo dum la jaro mil-okcent-naŭdek-oka, mi estis ĉevalservisto ĉe granda ĉevalkurejo apud la urbego Nova Jorko. Je la unua alvoko de la Prezidento William McKinley por soldatoj, mi tuj forlasis mian laboron, adiaŭis miajn amikojn kaj kunulojn, kaj rapidis al Nova Jorko. Tie mi rekrutiĝis al unu el la ŝtataj militregimentoj kiuj tie kolektiĝis. Mi estis tute nekonata en la regimento; neniu konis min, mi konis nenium, kaj post malmulte da tagoj la soleca sentado pezis mian koron kaj melankoliigis min ĝis la tuta malespero.

“Dusemajno pasis. Preskaŭ mi estis preta por ĵurorompi kaj iĝi forkurinto, tiel soleca kaj senkunula mi estis. Tiam, unu tagon, venis kaj prezentis sin al la kapitano de mia roto, por fari la fidelĵuron al la militistaro de Usono, junulo al kiu mia koro eliris unuavide. Mi sekvis lin dum li vagadis tra la tendarejo, kaj kiam mi vidis ke li, kiel mi mem, estis nekonato en la regimento, mi alproksimiĝis al li kaj ĝentile petis, “Ĉu vi estos mia kamarado?”

“Kiam li ridetis kaj respondis ‘jes’ mi povus eksaltegi pro ĝojo. Ha, Sinjoro, mi tiam estis gaja kaj mi feliĉegiĝis pro tio ke mi estis eltrovinta kamaradon; kaj tuj forflugis mia melankolio kaj soleco. Kamaradoj ne nome sed fakte ni estis: ni kunmanĝis, ni kundormis, ni partumis niajn posedaĵojn, kaj la havaĵoj de unu estis la havaĵoj de la alia. Same kiel fratoj ni estis.

“Georgo Randolph estis lia nomo. Stu-

dento en la universitato ĉe Itako, li estis forĵetinta siajn esperojn kaj ambiciojn al la ventoj je la unua militsono, kaj estis rapidinta al la fronto, oferante sin al la registaro, viro preta por batali sub la astroplena standardo por la honoro de sia patrujo. Ha, li estis junulo konatinda. Ŝajnas al me ke eĉ nun mi povas vidi lin, altkreskan kaj rektan, noblan en sia ĉiu movo, belan kiel dio; kaj en miaj oreloj ankoraŭ sonas lia dolĉa, simpatia voĉo, lia gaja rido, liaj amikemaj vortoj. Sinjoro, li estis amiko pro kiu oni povus fieriĝi, kaj certiĝi, kara samideano, ke mi estis fiera, fiero pro tio ke mi, nura ĉevalservisto, malsaĝegulo kaj maldelikatulo, povus posedi tian kamaradon.

"Nu, venis la tago kiam ni ricevis ordonojn ke ni antaŭeniru al la insulo Kubo, la loko de la militado. Ĉiu soldato ĝojis je tiu ordono ĉar ĉiu volis ĉeesti ĉe la fronto kie la batalado estis okazonta. Ni enŝipiĝis kaj forvojaĝis flirtante lastan adiaŭon al la popolamasoj en la elŝipigejo, kriante 'ĝis la revido, ĝis la revido' al la kara patrolando dum ĝi malvidebliĝis en la malproksimo.

"Post dutaga vojaĝo, ni elŝipiĝis sur la suda marbordo de la insulo Kubo, apud la urbo Santiago kie jam estis amasiĝantaj regimentoj kaj brigadoj da usonaj soldatoj, kaj kie ĉie tra la arbaroj kaj sur la montetoj miloj da hispanoj kuŝis kaj atendis nin. Tagon post tago alboridiĝis soldatoj: soldatoj en ŝipoj, en boatoj, en la arbaroj, sur la montetoj apud la allandirejo, laŭlonge de la sablabordo, soldatoj ĉie. Ĉu ilia venado neniam ĉesos, ni miris. Bruegis la sono de la pretigado por la atako kontraŭ la fortikaĵoj ĉirkaŭkŝantaj la urbon; malproksime trans la montetoj, frapante niajn orelojn je ritma kadenco tagon kaj nokton, venis la 'bum,' 'bum,' 'bum,' de la paflegoj de la militŝipoj: ili bombardis la fortikaĵojn kiuj gardis la enirejon de la haveno de Santiago. Ĉie la eksciteco, ĉie la bruegado, ĉie la al-kaj elkurado.

"Kaj tiam unu matenon antaŭ ol venis la tagiĝo, antaŭ ol la steloj estis paliĝintaj, eksonis la tonoj de la trumpetetoj: 'Vekiĝu, vekigi,' ili diris kaj rediris. Ho, kruelaj trumpetetoj, ho, nekompatemaj trumpetetoj, kiom da junuloj vi vekis tiun matenon el dormo kie ili sonĝis pri la hejmo kaj la gekaruloj malproksimaj;

vekis ilin por ke ili marŝu al la morto!

"Ni staris sub la trankvilaj steloj kaj atendis, atendis la ordonojn kiuj estis sendontaj nin en tiujn arbarojn kaj ĝis tiuj montetoj, kie kaŝite kuŝis la malamikoj.

"Por ĉiu el ni tiu estis solena momento. Ĉiu estis okupata je siaj pensoj; nur la ordonovortoj de la oficiroj estis aŭdataj; en la vicoj neniu subparolo. Estis kvazaŭ ni prepariĝis por ia granda funebra ceremonio, kaj efektive tion ni faris.

"Subite kaj neatendate la silento interrompiĝis. Sambo, granda nigra mulzorgisto, elŝovante el sia tendo sian lanajan kapon, blekegis: 'Nu, do, je la diablo, kiu ŝtelis mian pantolonon?'

"Nia seriozeco ekmalaperis. Tra la vicoj kuris laŭta ridado, kaj kiam baldaŭ venis la ordono, 'Antaŭen, marŝu,' ni gaje marŝadis, kriegante, 'Ĝis la revido, Sambo. Ne risku la eliradon senpantolone, Sambo, ĉar la policanaro arestos vin. Adiaŭ, Sambo, amiko.'

"La muzikbando muzikis, la tamburistoj batis siajn tamburojn, la trumpetetoj sonis. Estis tre, tre gajege. Ni marŝis kaj haltis, ni marŝis kaj haltis, ĉiam alvenante pli kaj pli proksimen al la loko de la batalado.

"Malproksime ni povis aŭdi la 'krak,' 'krak,' 'krak' de la pafiloj, kaj per tiu sono ni sciis ke niaj soldatoj estas renkontantaj obstinegan kontraŭbataladon. Antaŭen, antaŭen! La suno suprengrimpis la ĉielon kaj malsuprenĵetis siajn fajrajn radiojn sur nin. Antaŭen, antaŭen! Pliproksime kaj pliproksime venis la sono de la 'krak,' 'krak,' 'krak' de la pafiloj, kaj la 'bum,' 'bum,' 'bum' de la paflegoj en la montetfortikaĵoj. Antaŭen, antaŭen!

"Nun ni komencis renkonti tiujn, kiuj revenis de la bataltero: iuj kuŝis sur la portiloj, kiujn portis la ruĝkrucanoj; iuj estis lamirantaj subtenante sin per siaj pafiloj; iuj estis portataj de kamaradoj. Iuj venis ĝemante pro la doloro, iuj kriegante freneze, iuj malbenante, iuj histerie ridante. Vundite, sangokovrite ili revenis, kiuj tiel gaje antaŭnelonge marŝis el la tendarejo. Kia vido! Kia spektaklo! Dio mia! Mi povas nun vidi ĉion: la sangon, la palajn vizaĝojn, la senmovajn korpojn, la terurajn vundojn. Ankoraŭ mi povas aŭdi tiujn ĝemojn, tiujn kriojn, tiujn plorojn.

"Kaj inter tiuj vunditoj kaj illaj helpantoj forkuris tiuj, kiuj kuris de neniam malamiko escepte de tiu nevenkebla malamiko la timo. Sen pafiloj, sen pakajoj, sen ĉapeloj, blankokulaj kaj terurfrapitaj ili forrapidis, vidante nenion, aŭdante nenion. Nur por savi sin, nur por malproksimiĝi de la teruriga sono de la batalado! Preterpasis min unu altkreska, malgrasa novvarbito kurante kiel kurhundo. Li okaze piedbatis leporon, kiu sidis en sia kaŭrejo. 'For!' li kriegis al la besteto; 'for el la vojo kaj lasu kuri estaĵon kiu ja povas kuri.'

"Antaŭen, antaŭen, ĉiam antaŭen! Plilaŭte kaj plilaŭte sonis la 'krak,' 'krak,' 'krak' de la pafiloj, kaj nun super ni komencis aŭdiĝi novaj strangaj sonoj, la plorpepado de la kugletoj. Mia gorgo sekiĝis, miaj piedoj malvarmiĝis. Antaŭen, antaŭen! 'Krak,' 'krak,' 'kr-r-rrr-rkkk!' Sinjoro, estis terure!

"Kaj tiam eksonis la ordono: 'Roto B, tuj disvolviĝu kiel atakistoj,' kaj ni disiĝis tra la arbaro, kaj laŭ unu longa, maldika linio komencis grimpi la monteton sur kies pinto staris la fortikaĵeto de la malamikaro. Super kaj ĉirkaŭ mia kapo plorpepis kaj zumis la kugloj. 'Zum,' 'zum,' 'zum,' ili sonis, simile al la zumo de abelaro. Mi aŭdis la mortkriojn de miaj rotanoj. Ho ve, malfeliĉa mi! Sinjoro, mia koro estis en mia buŝo; mi tremis kiel tremas la folioj en vento.

"'Kuraĝe, kamarado,' ekkriis Georgo kiu marŝadis proksime de mi.

"'Jes,' mi akrekrietis. Mia gorgo estis tiel seka ke mi ne povis paroli eĉ unu vorton.

"'Petro,' mi murmuretis al mi mem, 'Petro, vi hontigas min.'

"'Vi devas kompreni, Sinjoro, ke estis du Petroj sur tiu batalkampoj, interna Petro kaj ekstera Petro. La interna Petro estis kuraĝa, la ekstera Petro estis malkuraĝa. Estis la ekstera Petro kiu hontigis la internan Petron. Ĉiam estas same ĉe ĉiu; ĉiam estas du en la unu—kuraĝulo kaj malkuraĝulo, bonulo kaj malbonulo, saĝulo kaj malsaĝulo. Je mi la internulo diris 'Antaŭen,' la eksterulo diris 'Malantaŭen.'

"'Krr-r-r-rrr-k-k-kkkkk!' Sinjoro, ĉu vi iam aŭdis la sonon faritan kiam knabo tiras bastoneton laŭlonge de palisplektaĵo?

Tia sono frapis miajn orelojn, kaj mi vin certigas ke la sono ne estis kontentiga. Ho, malfeliĉa mi! Ho, se mi nur denove estus en tiu kara ĉevalkurejo apud Nova Jorko! Mi komencis ŝviti, ne pro la varmeco sed pro la timeco. Eble vi ne scias ke estas granda diferenco inter la varmoŝvito kaj la timoŝvito, sed ne forgesu ke mi nun sciigas vin ke estas. Mi sentis ke mia kuraĝo estis malaperanta kiel malaperas la neĝo sub somera suno.

"'Petro,' mi ree diris al mi mem, 'Petro, vi kokinkorulo, se vi ne tuj—'

"'Bang!!!' Guste sub miaj piedoj, ŝajne, eksplodis bombego de la paflegoj en la fortikaĵoj. Ho, ĉielojn, estis tro, tro multe! Mi deĵetis mian pafilon, mian tornistron, mian kartoĉujon, mian ĉion.

"'Kio okazis, Petro, amiko mia,' kriegis Georgo; 'kion vi faras?'

"'Mi perdis mian pipon,' mi respondis; 'mi malantaŭeniras por serĉi ĝin.'

"'Estu kondamnata la pipo! Antaŭen! Jen la hispanoj!' kriis mia kamarado antaŭenkurante.

"Sed apenaŭ mi lin aŭdis; jam mi estis survoje al Usono. Kio estas la nomo, Sinjoro, de tiu malgranda dio, kiu havas la flugilojn sur la piedoj? Merkuro? Nu, mi tiam estis vera Merkuro. Simile al la flugilhava dio mi flosis tra la aero. La giganto kun la dudekmejlaj botoj estis kiel limako kompare al mi.

"Tamen mia mirinda forflugado ne longe daŭris, ĉar antaŭ ol foriri malproksimen mi aŭdis kortuŝantan ekkriion kiu tuj haltigis min. Ĝi estis la krio de mia kamarado Georgo: 'Ho, Petro, mi estas mortpafita.' Nur je tiuj vortoj, mia timo malaperis, kaj mi returnen kuris por savi mian amaton. Mi renkontis niajn soldatojn freneze forkurantajn. 'Malantaŭen, malantaŭen!' ili kriegis; 'sin savu kiu povas; la malamikaro flankumas nin! For de tie ĉi!'

"Sed mi ignoris ĉion; mi timis nenion. Estis la interna Petro kiu tiam agis. Nur eltrovi Georgon, nur helpi lin, savi lin, jen mia preĝo, mia determino. Kaj do mi lin eltrovis, tie inter la arbetaro, sur la tero, kun lia vizaĝo al la malamiko, lia frunto en la seka herbo.

"'Georgo! Kamarado!' mi kriis, sed li silentis. Mi surgenuiĝis ĉe lia flanko, kaj en la kolo de la malfeliĉulo mi vidis grandan kruelan vundon, terurigan den-

titan truegon el kiu la vivsango elfluis, ruĝigante la suban herbon.

“‘Georgo! Georgo!’ mi subparolis. La okuloj malfermiĝis kaj dolorspasmo transiris lian vizaĝon. ‘Akvon! Akvon! li malforte murmuretis; ‘pro la amo de Dio, akvon!’

“Estis neniu guto en mia botelo, kaj la botelo de la vundito ankaŭ estis senenhava. Kion fari? Mi timis ke la junulo mortos tie. Mi memoris ke estas fonto ĉe la malsupro de la monteto. Ni preterpasis ĝin matene. Mi faris mian suferantan kamaradon kiel eble plej komforta, prenis lian botelon kaj la mian, kaj murmuretante al la suferanta vundito, ‘Kurage, karulo mia; atendu min,’ mi lasis lin.

“Malsupren mi forrapidegis. Nenie mi vidis nian viraron. Forpelite de la hispanoj, la usonanoj estis retirintaj sin. De antaŭe mi povis aŭdi la pafadon, kaj tiel mi sciis ke la hispanoj estas preterpasintaj min.

“Subite iu ekkriis strangvorte, tiam alla kaj ankoraŭ alia, sed mi ne haltis. Mi ne konis tian lingvon; kial mi devus halti? Kugleto krietis preter miaj oreloj: mi nur pli rapide kuris. Pafiloj krakis ĉiufanke; la pafaĵoj siblis kaj kantaĉis ĉirkaŭ mia kapo; unu kuglo forportis mian ĉapelon, alia traboris mian manikon, sed la fonto estis proksima, kaj mi senhalte autaŭenkuris. Tiam io frapegis min sur la bruston, kaj mi falis kun la kapo antaŭe. Momente mi senmove kuŝis sur la tero, tiam leviĝante mi malrapide antaŭeniris al la malgranda fonto.

“Kiel eble plej rapide mi enverŝigis la akvon en miajn botelojn kaj, flankenirante laŭ vojo, kie la malamikaro ne marŝis, mi returnen supreniris al la loko kie kuŝis mia vundita kamarado.

“Kiam mi alproksimiĝis al li mi vidis flanke de li du hispanajn oficirojn, kiuj verŝajne estis zorge ekzamenantaj la vunditon.

“‘Amigo?’ ili demandis kiam mi proksimen alpaŝis.

“‘Akvo,’ mi tuj respondis, kaj mi surgenuiĝis kaj alpremris la akvobotelon al la sekigitaj lipoj de Georgo. Zorgeme la du oficiroj helpis min, kaj kiam la okuloj de la vundito malfermiĝis, la oficiroj babilis al li en stranga lingvo. Ĝi ne estis angla, ĝi ne estis hispana. Senforte ridetante Georgo respondis al ili kaj fervore premis

iliajn manojn. Mirante mi staris silenta kiam unu el ili tuŝis per la fingro butonon fiksitan al la ĉemizo de Georgo, kaj saĝe ekbalancante la kapon ridetis al mi. Sur la butono estis unu vorto—Esperanto.

“Tiam mi rememoris ke foje Georgo sciigis min pri nova lingvo kiu venis en la mondon, kies celo estis fratigi ĉiujn homojn ĉie tra la mondlandaro. Jen la nova lingvo.

“Kune ni ekzamenis la vundon de la malfeliĉulo kaj unu el la hispanoj kiu verŝajne estis ĥirurgiisto lerte ĝin bandagiis. Ili decidis ke ni devus provi atingi niajn militvicojn: kaj ili aranĝis ke mi povu forporti mian kamaradon. Zorgeme ili suprenlevis lin al mia dorso kaj fiksas lin tie sendanĝere. Ree kaj ree ili manpremis lin; ili elmontris al mi la flankvojon kiun mi devus sekvi por eviti la hispanajn soldatojn, kaj dum ili kriis ‘Adiaŭ, samideano! Adiaŭ! Bondeziroj!’ foje kaj ree, mi formarŝis kun mia karega ŝarĝo.

“Kiamaniere mi faris tiun iradon, portante tian pezan ŝarĝon surdorse, mi ne povas diri; kiom da fojoj mi haltis mi ne scias; kiel ofte mi svenis estas nesciate al mi; ĉio apartenanta al tiu marŝado estas kiel sonĝo. Fine mi venis al niaj vicoj, kie flirtis la astroplena standardo, kaj liverante mian kamaradon en la manojn de amikoj, mi falis teren, svenante kaj senkonsciigante.

“Kiam mi rekonsciigis mi estis en kampohospitalo kaj ĉie ĉirkaue troviĝis vunditaj usonaj soldatoj kaj malsanuloj. Mia kapo estis strange malpeza; mi ne povis moviĝi sendolore; mi rigardis miajn manojn; ili estis nekutime blankaj kaj maldikaj. Mirigite mi alvokis flegiston kaj petegis al li ke li sciigu min pri ĉio. Li informis min ke dusemajno pasis de kiam oni portis min en la hospitalon; ke eĉ tiam la febro estis jam kaptinta min, kaj ke, pro la febro kaj la vundo, mi kuŝis senkonscia dum la tuta tempo, malsanega preskaŭ ĝis la morto.”

“Ha, kaj vi mem estis vundita, mia kara Petro?” mi demandis kortuŝite.

“Jes, Sinjoro, sed estis nenio, estis nura bagatelo. Kuglo traboris miajn pulmojn kiam mi kuris al la fonto, sed la vundo ne estis gravega. La kugloj de tiuj maŭseraj pafiloj estis etaj aĵoj. Estis la febro kiu venkis min, jes, estis la febro.

"Kiam mi deziris informiĝi pri Georgo la flegisto sciigis min ke oni enŝipigis lin kaj kune kun multaj aliaj vunditoj forsendis lin al Usono. Pro mia malfortikeco mi satploris kiam mi ellernis ke mia kamarado ne estas apud mi, kaj mi petegis la bonkoran subĥirurgiiston kiu ĉiutage vizitis min, ke li aranĝu por ke mi povu sekvi Georgon al Montako kie la granda hospitalo tiam estis. Li promesis al mi sian helpon, kaj danke al li post nelonge oni enŝipigis min kaj mi marveturis al Longa Insulo.

"Tie enspirante la salajn ventetojn, kiuj trablovis tra la tendaro, mi rapide resaniĝis, kaj baldaŭ mi povis komenci mian serĉadon por Georgo. Unu tendon kaj alian mi traserĉis; unu liteton kaj alian mi vizitis ekzamenante la vizagojn de la suferantoj, esperante, timante ke tie ĉi mi eltrovos mian kamaradon.

"Kaj mi trovis lin. Ho ve! Pala kiel malvivulo, malfortika kaj malgrasega, la nura fantomo de sia antaŭa personaĵo, li kuŝis sur sia mallarĝa liteto senmove, dum liaj interniĝintaj okuloj atente rigardadis supren ĝis la tegmentaĵo de la tendo.

"'Georgo, kamarado mia,' mi mallaŭte paroletis.

"Iomete li eksaltetis sed li ne forprenis sian rigardon de la tegmento.

"Denove mi murmuretis lian nomon kaj premis lian manon. Li malrapide turniĝis kaj vidis min. La miro sidis en liaj okuloj.

"'Petro,' li ĝojege ekkriis, kaj la larmoj torente lavis liajn vangojn.

"Mi surgenuiĝis ĉe la flanko de lia liteto kaj enkaŝante mian vizagon en la litkovrilaro ploregis laŭte. Li eletendis sian manon kaj karese surmetis ĝin sur mian kapon.

"'Ni ne plu ploru, kara kamarado,' li diris. 'Plivole ni ĝojegu pro tio ke ree ni estas kune. Ha, karulo mia, longege mi sentis vian fortetadon. Ho, longaj estis la tagoj kaj malgajaj miaj pensoj dum mi kuŝis tie ĉi, mirante ĉu vi ankoraŭ vivos, timante ke por ĉiam mi estis perdinta vin. Nun mi estas feliĉa; nun mi resaniĝos.

"Sed, ho ve! En liaj okuloj mi jam vidis la antaŭsignojn de la morto. La bonkora kuracisto malgaje skuis sian kapon, dirante, 'Mi ne povos savi lin; liaj

tagoj en tiu ĉi mondo estas malgrand-nombraj.'

"Ĉiamaniere mi penadis gajigi la lastajn tagojn de mia kamarado. Mi sidis apud li tagon post tago, babilante kaj ridante, kvankam ĉiam kun peza koro. Ni parolis multe pri la du noblaj hispanaj oficiroj kaj pri tiu mirinda fratigilo kiu sur la bataalkampo povis fari malamikojn amikoj. Georgo komencis instrui min pri la nova lingvo, kaj mi progresis tiel rapide ke post nelonge mi povis iom paroli kun li Esperante, kaj unu tagon, helpite de li, mi skribis du leteretojn al niaj fremdaj amikoj, uzante la nomojn kaj adresojn kiujn ili donis al mi, sendante al ili niajn bondezirojn, niajn dankojn kaj nian amon.

"La tempo pasis. Ĉiun tagon mi vidis mian kamaradon pli malforta, pli pala, pli konsumita. La fino ne estis malproksima.

"'Petro,' li diris unu vesperon dum mi sidis flanke de lia liteto, 'mi scias ĉion; jam de longe mi sciis ke mi estas mortanta. Devas esti kaj mi ne plendas. Kamarado mia, mi agis kiel mi pensis kaj kredis tute prave. Mi ne bedaŭras la oferaĵon kiun mi faras pro la patrujo, mian vivon; mi nur bedaŭras la neceson kiu devigis ke mi ĝin oferu. Sed—kaj mi ĝojas tiel kredante, tiel esperante—venos la tago kiam viroj ne jam marŝos al la militado, kiam la bataalkampo cedos al la pacokampo, kiam la glavo sangon soifanta iĝos la plugilbeko, kiam la federacio de la mondo estos ne nura sonĝo sed fakto vivanta, kaj kiam la frateco de l'homaro ekzistos ne nur vorte sed reale. Kaj tiu feliĉa tago venos kiam homo komprenos homon, popoloj popolojn, nacioj naciojn. Kaj en la lingvo Esperanto, la estonta mondlingvo, oni trovos la ĉefan ilon por la plenumado de tiu tutmonda interkompreniĝado. Vivu Esperanto, ĉiam, eterne.'

"Tiun saman vesperon li mortis. En miaj brakoj mi tenis lin, rigardante la plipaliĝantan vizagon, sentante la malfortiĝantan pulsobaton, aŭdante la mortstertoradon en lia gorgo.

"'Adiaŭ, kamarado,' mi plorĝemis.

"Li malfermis la okulojn. 'Ne diru adiaŭ, Petro, kamarado, sed ĝis la revido,' li subparoletis, kaj kun rideto sur la lipoj li forpasis de la vivo.

"Tra la kvieta nokta aero venis la alvoko de la trumpeteto, 'al la dormo, al la dormo;' de malproksime mi aŭdis la kantadon de grupo da soldatoj:

'Baldaŭ, baldaŭ, kamaradoj.

'Hejmen iros ni, hejmen iros ni.

Post nelonge silentiĝis la tuta tendarejo, kaj mi sidis flanke de mia mortinto kaj ploregis.

"Ni enterigis lin en la granda Nacia Tombejo ĉe Arlington. Vi povas legi lian nomon, Georgo Randolph, tie sur la ŝtono, kiu montras lian tombon. Ĉiujare de urbo en norda Hispanujo venas al mi flormemoro, kaj ĉiujare mi veturas al Arlington por surmeti ĝin sur la verdan altaĵeton kie dormadas en sia eterna dormo mia kara kamarado.

"Sinjoro, mi estas respondinta al vi. Nun vi scias kial mi estas esperantisto.

* * * * *

Li finis. Senhonte mi forviŝis la larmojn kiuj subplenigis miajn okulojn, sentante en mia koro ke mi estas pli bona, aŭskultinte, aŭdinte. Ĉar la amo de viro

al virino estas unuspeca, kaj la amo de viro al viro estas alispeca.

Forrajdante mi enpensiĝis, kaj longtempe mi revis pri la rakonto aŭdita kaj la rakontanto. Jen homo al kiu ne apartenas tiuj ecoj kiuj enlasus lin en la rangojn de la sukcesplenuloj de la mondo; al kiu mankas riĉaĵo, al kiu mankas la edukiteco kaj la bonmaniereco, sed kiu samtempe posedas ecojn kiuj rajtigas al li lokon inter la plejsuperuloj—la bonkorecon, la grandanimecon. Jen homo kiu sentadas la idealecon de la esperantismo, kiu konas ĝian internan ideon, kaj kiu mezuras kaj taksas ĝian indon per siaj propraj travivaĵoj.

Mi donas al Petro mian manon, mi donas al li mian plej altan respekton, mi donas al li mian amikecon kaj amon, kaj konante lin, aŭskultinte al lia rakonto, mi pli fervore, pli arde kaj vivege povas diri—Esperanto, ĝi floru kaj kresku kaj konatiĝu al la tuthomaro. Esperanto, ĝi vivu ĉiam—kaj ankaŭ vivu Petro!

Herschel S. Hall.

LA BULO DE ARGILO.

DE HENRY VAN DYCKE.

ESTIS bulo da argilo ĉe la bordo de rivero. Ĝi estis nur ordinara argilo, kruda kaj peza; sed ĝi alte konsideris sian valoron, kaj revis pri la eminenta loko kiun ĝi plenigos en la mondo kiam alvenos la tempo je kiu ĝiaj virtoj eltroviĝos.

Supre en la printempaj sunradioj, la arboj sible intermurmuretis pri la gloro kiu malsupreniĝas sur ilin dum la delikataj folioj kaj burĝonoj disfloras, kaj la arbaro brilis je belaj klaraj koloroj, kvaŝaŭ la polvo de miloj da rubenoj kaj smeraldoj pendus en molaj nuboj super la tero.

La floroj, surprizite je l'ĝojo de beleco, klinis siajn kapojn reciproke, dum la vento karesas ilin, kaj diras: "Kunfratullinoj, kiel amindaĵ vi iĝis, vi glorigas la tagon."

La rivero, gaja pro nova forto kaj ĝo-

janta pro la unueco de ĉiuj siaj akvoj, muzike murmuretas al la bordoj, rakontante pri sia liberiĝo el glaciaj katenoj, pri sia forrapido de negokovritaj montoj kaj—la radegoj de multaj mueliloj turnotaj, kaj grandaj ŝipoj flosigotaj al la oceano.

Blinde atendante en sia kuŝejo, la argilo sin komfortigis per altaj esperoj. "Mia tempo ja alvenos," ĝi diras. "Mi ne kreiĝis por esti eterne kaŝita. Gloro, beleco kaj honoro ja venos al mi je deca sezono."

Unu tagon la argilo sin sentis forprenata de la loko kie ĝi estis tiel longe atendinta. Plata ferklingo pasis sub ĝi, ĝin levis kaj jetegis en veturilon kun aliaj argilbuloj; kaj ĝi forveturis malproksimen, kiel ŝajnis, laŭ kruda, ŝtona vojo. Sed ĝi ne timis, nek malkuraĝiĝis, sed diris al si mem: "Ĉi tio estas necesa.

La vojo al gloro estas ĉiam malglata. Mi estas nun sur mia vojo ludi superban rolon en la mondo."

Sed la malfacila vojaĝo estis nenio kompare la doloregon kaj suferadon kiu venis al ĝi poste. La argilo estis ĵetata en trogon, kaj miksata, frapata, movegata, piedbatita. Estis preskaŭ neelporteble. Sed estis konsolado en la penso ke io grandioza kaj nobla certe devenos de tiom da ĉagreno. La argilo sentis la certecon ke se ĝi povos nur sufiĉe elteni, mirinda rekompenco ja atendas ĝin. Poste ĝi estis metata sur rapide turniĝantan radon, kiu ĝin kirligis ĝis ŝajnis kvazaŭ ĝi disrompiĝos je mil pecetoj. Stranga forto ĝin premis kaj formigis dum la turnado, kaj dum la tuta kapturno kaj doloro ĝi sentis ke ĝi alprenas novan formon.

Post tio, nekonata mano ĝin metis en bakfornon, kaj fajroj ekbruliĝis ĉirkaŭ ĝi—kruele penetre—pli varmege ol ĉiuj varmeco, kiujn ĝi estis iam suferinta sur la riverbordo. Sed tra ĉio ĉi la argilo sin kuntenis, kaj suferis la dolorojn kun sia konfido je granda estonto. Certe, ĝi opiniis, "Oni intencis min por io altranga, ĉar oni tiel penas je mi. Mi espereble modeliĝas por ornamaĵo de templo, aŭ multekosta vazo por la tablo de iu reĝo.

Laste, la bakado finiĝis. Oni elprenis la argilon el la fornego, kaj ĝin metis sur breton en la freŝa aero sub la blua ĉielo. La turmentado jam finiĝis. La rekompenco estis proksima.

Apud la breto estis lageto, ne tre profunda, nek tre klara, sed sufiĉe trankvila por speguli kun senpartia vereco ĉiun figuraĵon kiu direktiĝis sur ĝin. Tie, dum oni ĝin forlevis de la breto, la argilo, unuafoje, vidis sian novan formon, la rekompencon de ĉiu sia doloro kaj pacienco, la plenumon de siaj espero—ordinara florpoto, rekta kaj rigida, ruĝa kaj malbela. Kaj tiam ĝi sentis ke ĝi ne estas

destinata por reĝa domo, nek por palaco de arto, ĉar ĝi estis farita sen gloro aŭ beleco aŭ honoro; kaj ĝi murmuregis kontraŭ la nekonata faristo, dirante, "Kial ci faris min tia?"

Multajn tagojn ĝi pasigis en malserena malkontento. Poste, oni plenigis ĝin je tero, kaj mezen de la tero ĵetis ion—ĝi ne scias kion—sed ion krudan, brunan kaj mortŝajnan, kaj surkovris ĝin. La argilo ribelis kontraŭ tiu ĉi nova senhonorigo. "Tio ĉi estas la plej granda malbono kiu iam okazis al mi, pleniĝi je koto kaj putraĵo. Certe, mi estas malsukceso."

Sed dume oni ĝin metis en varman kreskejon, kie hela sunlumo falis sur ĝin, kie akvo ŝprucis sur ĝin, kaj ĝi atendis ion novan. Io sin movis en ĝi—nova espero. Sed ankoraŭ ĝi estis malklera kaj ne scias kion signifas la nova espero.

Unu tagon, la argilo refoje forpreniĝis de sia loko, kaj oni ĝin portis en grandan preĝejon. Ĝia revo tamen realiĝis. Ĝi havis belegan rolon por ludi en la mondo. Glora muziko pendflugis super ĝi. Ĝi ĉirkaŭiĝis je floroj. Ankoraŭ ĝi ne komprenis. Sed ĝi sible murmuretis al alia argilpoto, kiu similas al ĝi kaj sidas proksime de ĝi, "Kial oni min sidigis tien ĉi? Kial la rigardo de ĉiuj homoj fiksiĝas sur min?" Kaj la alia poto respondis: "Ĉu ci ne scias? Ci portas reĝan sceptron el ilioj. Iliaj petaloj estas blankaj kiel neĝo, iliaj koroj estas kiel pura oro. La homoj rigardas tien ĉi, ĉar floro estas la plej mirinda aĵo en la mondo; kaj ĝia radikoj sidas en ĉia koro."

La argilo kontentiĝis, kaj silente dankis sian farinton, ĉar, kvankam nur tera poto, ĝi entenas tian grandan trezoron.

Laŭ permeso de la aŭtoro, el la angla tradukis

M. J. Gartner.

KASTELOJ EN LA AERO.

IAM estis tre mallaborema kaj sene-
nergia junulo, nomita Alnaskaro,
kiu, dum lia patro ankoraŭ vivis,
neniam donis atenton al ia ajn pro-
fesio aŭ metio, sed sencele vagis tra la
kampoj kaj la stratoj almozpetante, mal-
ŝparante sian tempon, kaj ĉiumaniere hon-
tindigante sin. Fine, lia patro mortis, la-
sante al sia malinda filo testamente du-
cent spesmilojn. Tuj la apatiulo vekiĝis
kaj vigliĝis, kaj por eltiri kiel eble plej
multe da gajno el tiu ĉi riĉaĵo, li elspezis
la tuton, aĉetante botelojn, vitraĵojn, kaj
la plej luksegajn porcelanaĵojn. Tiujn ĉi
li enmetis en grandan korbon, kaj elekt-
inte taŭgan vendejangulon, kaj metinte la
korbon apud siaj piedoj, trankvile li apogis
sian dorson kontraŭ la muron, atendante
aĉetontojn.

Dum Alnaskaro sidis en tiu ĉi komforta
pozicio, fikse rigardante siajn posedaĵojn,
li enpensiĝis kaj komencis indulgi sin per
tre amuza konstruado de "aerkasteloj."
Unu el liaj najbaroj aŭdis lin dum li pa-
rolis al si mem:

"Tiu ĉi korbo da komercaĵoj," li diris,
"kostis al mi, ĉe la vendisto, ducent spes-
milojn, kiu monsumo estas mia tuta hava-
ĵo, ĉio, kion mi posedas. Detale ven-
donte tiun ĉi kolekton mi rapide gajnos el
ĝi kvarcent spesmilojn. La kvarcent spes-
miloj, en la daŭro de mallonga tempo, pli-
multiĝos ĝis okcent, kiuj, kompreneble,
baldaŭ atingos la sumon okmil; kaj kiu
do povas nei ke okmil spesmiloj certege
rapide iĝos dekseksmil?"

"Tuj kiam mi ricevos dudekmil spesmil-
ojn mi forlasos mian vitrajkomercadon
kaj okupos min je la juvelista profesio.
Mi tiam komercos per diamantoj, perloj,
kaj ĉiuspecaj multekostaj ŝtonoj. Kiam
mi estos kolektinta tiel multe da riĉaĵoj
kiel mi deziras por plenumi mian tiaman
celon, mi aĉetos la plej belegan domon,
kiun mi povos eltrovi, kune kun bienoj,
sklavoj kaj ĉevaloj. Tiam mi sentos ple-
nan ĝuegon; tiam mi komencos fari bruon
en la mondo.

"Tamen ne pensu ke mi tiam aŭ tie
haltos. Ne, ne. Ankoraŭ mi daŭrigos
mian komercadon ĝis mi estos kolektinta

ducentmil spesmilojn. Kiam mi posedos
tian sumon, mi estos egala je reĝido, kaj
tuj mi petegos al la ĉefveziro ke li donu
al mi edziĝe la manon de sia filino, scil-
gante lin pri la multaj raportoj, kiujn mi
estis aŭdinta, pri ŝia beleco, spriteco kaj
diskreteco. Samtempe mi sciligos la ĉef-
veziron ke estas mia intenco donaci al li
mil pecojn da oro je nia edziĝtago."

"Tuj kiam mi estos edziĝinta kun la
filino de la ĉefveziro, mi faros viziton al
mia bopatro, kun granda sekvantaro kaj
atendantaro. Kaj kiam mi estos sidiĝinta
en la honora sidejo apud lia dekstra
mano, mi donos al li la mil pecojn da oro,
kaj tuj poste, grandege surprizante lin,
mi donos al li alian monujon samvaloran,
farante kun la donacado tian mallongan
paroladeton, kia—'Moŝto via, vi vidas ke
mi restas fidela al mia parolo; ĉiam mi
donas pli ol mi promesis.'

"Kiam mi estos alkondukinta la reĝidin-
on al mia domo mi klopodos ke ŝi montru
ĝustan kaj decan respekton al mi. Por
atingi tiun ĉi celon mi restigos ŝin en ŝiaj
propraj ĉambroj, kaj mi parolos al ŝi tre
malofte kaj malmultevorte. Ŝiaj servisti-
noj diros al mi ke ŝi estas korrompita pro
mia krueleco, sed mi rifuzos aŭskulti
iliajn plendojn.

"Ŝia patrino tiam alvenos kaj alkondu-
kos al mi sian filinon dum mi senĝene ri-
pozas sur luksega kanapo. La filino, su-
perversiĝante de larmoj, ĵetos sin ĉe mi-
ajn piedojn kaj petegos ke mi ricevu ŝin
en mian favoron. Tiam, por plene im-
presi ŝin je la respektigo ŝuldata al mia
honorinda persono, mi suprentiros miajn
genuojn kaj forpuŝos ŝin de mi, tiamani-
ere ke ŝi malsuprenfalos kelke da pa-
ŝoj for de mia kanapo."

Tiel plenege Alnaskaro enprofundiĝis
en sia revo ke li ne povis ne fari per siaj
piedoj tion, kio estis tiel plaĉiga kaj
kontentiga al lia imagado, tiel piedfra-
pante sian korbon da vitraj rompeblaĵoj—
la fondaĵon de sia tuta estonta grandeco—
ke li forŝovis siajn vitraĵojn en la straton,
kie ili disrompiĝis je mil pecoj!

El la angla tradukis

Sybil E. Bailey.

ON TO ANTWERP.

THE SEVENTH INTERNATIONAL ESPERANTO CONGRESS will meet in Antwerp, Belgium, during the week of August 20-27, 1911.

From every point of view this congress bids fair to surpass all previous congresses. With over two years in which to make preparation, with the hearty co-operation of the city government, and with a location more easy of access than any previous congress-site, the committee in charge are with good reason planning to entertain the largest and most unique international gathering the world has ever seen.

This year there are more Americans planning to attend the Seventh Congress than ever before were present at an Esperanto Congress—partly because of the increasing prominence of Esperanto in general, partly because of pleasant memories or interesting reports concerning the Sixth Congress. Many wish also to see something of Europe in as inexpensive a manner as possible. In order to accomplish this to the best advantage, and at the same time to render possible the pleasure of companionship and conversation with other Esperantists, the *Nordamerika Karavano* is being arranged, and reservations made for boats, hotels, etc. This party, or "Karavano," will be under the leadership of Mr. and Mrs. Reed.

The tour is arranged to give a week before the congress, and a week after it, to visiting other parts of Europe not too distant from the congress city. The ocean trip will be made in superior second cabin accommodations obtainable, because of the size of the party, at minimum rates. All hotel accommodations will be comfortable, but moderate in price.

On August 5 the members of the *Nordamerika Karavano al la Sepa Kongreso* will go aboard the steamer "Finland," of the Red Star Line, in New York, and for the next week the ocean breezes will carry from the deck the musical sounds of Esperanto conversation, varied by concerts, classes and other propaganda work for the "kara lingvo."

We land at Dover, whose white chalk

cliffs are a most picturesque feature. A short ride by train brings us to London, where we shall hope to meet old friends and make new ones among the *samideanoj* there. In London our only difficulty will be to choose among the thousand and one points of interest. We shall, of course, visit Westminster Abbey and Parliament, and shall spend a little time in that rich treasure-house, the British Museum. The Royal Academy will be included, and other galleries and museums as we have time for them. We shall not forget the Tower, with the near-by London Bridge, nor shall we fail to ride in the "tube" and the ubiquitous hansom, or to climb into the 'buses. In short, we shall see as much of "dear old Lunnnon" as we can possibly crowd into the allotted time without becoming too tired.

Going to Folkstone by rail, we cross the English Channel to Boulogne-sur-mer, the city of the First Esperanto Congress. Our stay in this busy cosmopolitan shipping port must be brief, yet we shall hope to have a glimpse of it, and to meet a few Boulogne Esperantists.

We hasten on to Paris, the goal of the tourist from anywhere in the world. Paris! What a multitude of things to see, of places to visit, of trips to take! The Louvre, Notre Dame, the Luxembourg Gardens, the Cluny Museum, "where all Americans go," the Hotel des Invalides, with Napoleon's impressive tomb, and the unparisian Eiffel Tower! The handsome opera house, with the radiating streets whose shopwindows are so fascinating, the Bois de Boulogne, the Arc de Triomphe—but we must not forget in our delight that outside of Paris itself there are also pilgrimages to make; and we take a trip to Versailles, that historic spot whose memories transport us back to turbulent days of Louis XVI, and whose beauty entrances us, the interior of the palace vieing with the park and the hameau. From Paris we shall go directly to Antwerp; a most delightful trip, for we shall arrange to travel with the Esperantists who have gathered in Paris for that destination, as well as with the Paris-

ian Esperantists themselves. It will be a true Esperantist train that carries our party northward on that four or five hour ride!

Words are too colorless to describe the week of the congress itself. Each morning we shall arise tired, but happy, because of the pleasures of the preceding day; in a city which is foreign, yet not foreign, to the numerous Esperantists from every land, attending meetings and entertainments, and taking short trips to points of interest, in company with other visitors from still other countries.

Immediately after the closing session of the congress, the *Karavano* will leave for the Hague, where one day will be spent in visiting various points of interest, notably the *Haagsche Bosch*, a forest park in which is situated the *Huis ten Bosch*, the interior of which unique palace we shall visit, seeing the richly decorated Japanese room and Chinese room, the orange saloon (in which the International Peace Conference met), and other interesting sections. The Palace of Peace, for the International Court of Arbitration, has a site in this same park, north of the *Huis ten Bosch*. In the city proper we shall visit the *Mauritshuis*, which contains perhaps the finest collection of paintings in Holland, including famous works of Rembrandt, Van Dyck, Holbein, Rubens, Ruysdael, etc. A few steps away we walk through the *Binnenhof*, an irregular pile of buildings, some of them of mediaeval origin, with the old moat still plainly apparent.

From the Hague it is a half hour's journey through Leyden and Haarlem to Amsterdam, where we shall pass two exceedingly interesting days. We shall visit the famous *Ryks museum* (covering some three acres of ground) whose collection of paintings ranks next after that of the Hague in importance, and is in some ways even more attractive. Unless the Queen is in residence, it will be possible to see the interior of the royal palace, whose very large reception hall is one of the finest in European palaces. At every step we note something to attract us in this charming city, the majority of whose streets are canals, whose houses, especially in the older parts of the city, show the characteristic Dutch architec-

ture, and whose every detail is of especial interest, because "everything is so different" from America. The greater part of our second day here will be spent in an excursion to the Island of Marken, a fishing village with houses built high up on piles, because of winter floods; whose inhabitants wear the picturesque costumes we see nowhere else except in masquerade parties and on fancy postcards. The amateur photographer will need a whole film for this one trip. The journey thither is through the *Zuidersee*, while on the return trip the boat winds through canals, touching at the villages *Broek* and *Monnikendam*, with "real" windmills constantly in sight, with the canal often high up above the land on either side of the dykes, so that one looks down into the green fields, with irrigating ditches in place of fences, the whole giving a picture of Holland as one imagines it or dreams it, in a never-to-be-forgotten picture.

A journey of some five or six hours brings us next to Cologne, one of the most important commercial cities in Germany, as well as one of the most ancient—for it was founded by those *Ubii* of whom we read in Caesar. The chief attraction here is the cathedral, probably the most magnificent of Gothic edifices, and one of the most famous in Europe. This enormous mass of masonry, whose foundation stone was laid six hundred and sixty-three years ago, is an impressive sight, with its towers, some of which are over five hundred feet high, its lofty portal about a hundred feet high, its massive bronze doors, and the profusion of flying buttresses, gargoyles, galleries, cornices, etc., bear sombre testimony to the centuries of patient sculpture and building. Near the cathedral we shall visit the *Wallraf-Richartz museum*, which contains some notable paintings, and if time permits shall pay a hasty visit to some other churches, including possibly that of *St. Gereon*, where the bodies of the martyrs are contained in stone sarcophagi, but their skulls are arranged in rows in the choir, forming a strange frieze under the gilded arabesques. At the river-bank we shall see the Rhine at close quarters, with its bridge of boats which divides the traffic with the more modern iron bridges.

After this glimpse of Germany we enter

Belgium again, with Brussels, about six hours away, as our destination. In this gay capital we may see strange contrasts. First the magnificent **Palais de Justice**, the largest architectural work of the seventeenth century, a splendid pile, situated on a commanding height. Next we go down to the old market place, and find ourselves in mediaeval times. The square is surrounded by the picturesque old guild houses, whose exterior is quaintly carved, painted and gilded. The central point of interest is the **Hotel de Ville**, which is perhaps the most interesting spot in Brussels. To return to the modern world, we visit the excellent galleries of paintings, both ancient and modern, also the **Bois de la Cambre**, a forest park which recalls the Bois de Boulogne of Paris. In this park the nobility and wealth of Brussels are wont to take a daily drive, and the passing procession of carriages makes us appreciate why the folding chairs are eagerly rented, and why the good music of the band is not the only attraction to the pleasure-seekers assembling here.

A two hours' journey from Brussels brings us again to Antwerp, where on September 2 we embark on the "**Vaderland**," after one more glimpse of the congress city, arriving in New York about a week later.

The tour as above outlined enters five countries: England, France, Belgium, Holland and Germany; and, while not extensive in any one of them, will give us an introduction to the chief sights, the customs and characteristics of peculiar interest in each.

The total expense for each member of the **Karavano** will be \$250. This amount will include all expenses for ocean and train fare from New York back to New York again, all hotel accommodation, bus, tram and carriage fare for sightseeing included in the itinerary, to and from hotels, etc., and (except during the week of the congress in Antwerp) all expense for entrance fees, guides, etc. The hotel expense of board and lodging during the week of the congress is included in this price; but as the members of the party will wish to attend different sectional and business meetings, the **karavano** will not stay together during that week, except as individual members choose, but will re-assemble immediately upon the close of the congress to continue the tour.

Inasmuch as this trip will take place at a time when ocean travel is at its height, it was necessary to engage steamer accommodations early in December, in order to secure the number and quality desired. The number in the **karavano** will therefore be limited, and the places assigned to the first applicants. Several have already stated that they wish to join this party, but in order to hold any places, a deposit of \$15 for each must be made at once. If at any time before June first, any one finds that it will be impossible to go and gives notice to that effect, he or she will receive back the major portion of this deposit.

For reservations, address the Esperanto Office, 816 Fifteenth Street, N. W., Washington, D. C. Checks for deposit should be made payable to "**Nordamerika Karavano**."

AN OPPORTUNITY.

The Studio, an important monthly magazine in the world of music, will publish "La Espero" in its January number. This furnishes an excellent opportunity of obtaining in convenient shape copies of a favorite Esperanto song. Copies, ten cents each; may be ordered directly of The Studio, 6 West Adams Avenue, Detroit, Mich. In ordering, please state that you or your club wish to obtain this number on account of "La Espero." Credit for prevailing upon The Studio to publish this attractive piece of music is due to the Detroit Esperanto Society, and especially its energetic secretary, Dr. Tobias Sigel.

LOCAL PROPAGANDA.

Some time ago the following system of local propaganda work among newspapers was instituted in Holland. A few items of special interest were selected from *Holanda Pioniro*, translated into Dutch, copies distributed among various local secretaries. These Esperantist secretaries carried the items, or sent them, with a personal letter, to the editors of the local newspapers, requesting their insertion. So well was this carried out, that almost every newspaper, even those opposed to the movement, now print these Esperantist notes and news. The Union of French Federations (which has a membership of approximately four thousand), furnishes a similar digest of Esperantist news, in French, for local secretaries to use in the method inaugurated in Holland, and the German and British Esperanto Associations are planning to follow the same procedure in their respective countries.

This same method can be carried out in the United States and Canada, without expense of printing special translations into English: *Amerika Esperantisto* prints every month such news concerning the progress of the Esperantist movement as will be most likely to interest the average reader, and to prove conclusively the

gratifying progress of Esperanto and Esperantism. We would urgently suggest that the secretary of every Esperantist club or society, or a "publicity committee" and every individual Esperantist in cities or towns where no society has yet been formed, copy clearly and accurately one or two items of interest from *Amerika Esperantisto's* chronicle of news, and carry it, or send it with a personal letter, to the editor of the local newspaper. Give different items to different newspapers, and if possible secure favorable editorial comment occasionally.

BONA PROPAGANDILO.

DUM LA pasintaj tri jaroj mi faris kolekton da poŝtkartoj. Antaŭ kelke da tempo mi elektis el ili 153 kaj ilin metis en albumon. Sur la nigraj folioj de la albumo, sub la poŝtkarto, mi skribis angle, per blanka inko, la nomon de la sendinto kaj lian adreson. Flanke de la enmetita poŝtkarto mi skribis esperante, per blanka inko, la enhavaĵon de la alia flanko. Kiam la albumo estis preparita mi ĝin metis kiel elmontraĵon en la montran fenestron de juvelvendisto. Flanke de la albumo mi metis blankan karton kiu havas angle surskribitan la jenan:

"This album contains 153 postcards in the Esperanto language, received in actual correspondence from six continents, twenty-two foreign countries and fifty-four foreign cities."

Sen la sperto oni tute ne imagus kiom da homoj sin interesos pri tia elmontraĵo. Dimanĉon posttagmeze mi staris apude dum duono da horo kaj kalkulis kvindek homojn, kiuj haltis kaj studis la albumon.

F. P. Zent.

Foje bona banano-vendisto
Eksimilas al gimnastikisto:

Li falis, pro l' ŝelo
De banan' sur kahelo,
Kaj fariĝis, ho ve, blasfemisto.

Everett Francis Gould.

KORESPONDADO.

UNITED STATES.

Sro. George A. Irion, Mexico, Mo.
Sro. P. B. Ellis, P. O. Box 74, Bourne, Mass.
Sro. John Jackson, Blue Bird Mine, Wicks, Jefferson Co., Mont.
P Sro. John C. Vassellin, Blossburg, Tioga County, Pa.
Sro. W. G. Laube, Palace Hotel, Durango, Colo.
L Sro. John A. Witt, Copperhill, Tenn.
P Sro. A. J. Painter, Box 479, Fairbanks, Alaska.
P Sro. W. A. McKeelar, Box 55, Stillwater, Minn.
Sro. Francis J. Monohon, Bruning, Nebraska.
Sro. Fawcett Eaton, Carlisle, Ont., Can.
P Fino. Teresa McKenna, Palm Beach, Fla.
Fino. Mabel Gochenouer kaj Sino. Belle Gochenouer, 523 S. Cummings St., Los Angeles, Calif.
P Fino. Alice M. Moresi, Jeanerette, La.
P Fino. Lillian Moresi, Jeanerette, La.
P Fino. May Moresi, Jeanerette, La.
P Fino. Edna MacLeod, Hodges Street, Lake Charles, La.
Sro. Henry Philipps, 220 West Evans Ave., Pueblo, Colo.
P Fino. Agnes Baumel, 4956 S. Loomis St., Chicago.

P Sro. Vaclav Zderad, 2006 South 40th Ave., Chicago.
P Dro. J. E. Corliss, 1142 South Ashland Blvd., Chicago.

AUSTRIA.

Poŝtkartojn kaj markojn: Jos. Brezka, (ndm. g.) Boskovic, Moravia.
Poŝtkartojn kaj markojn: A. Gallwitz Fehervari ut 14 kaj T. Rikich Bercsenyi utca 9, Budapest I (Hungary).

BELGIUM.

Frans de Backer, rue Nationale 39, Antwerp.

BOHEMIA.

P Fno. Lenka Podleska, instruistino, Zebra, apud Horovice.

GERMANY.

Interŝangas pk., pm., leterojn pri socialismo: Max Deutschman, Frankfurter 16, Frankfurt a. M.
Korespondas kaj kolektas poŝtmarkojn: Martha Liebing, Leipzig, R, Gemeindestr. 12.

JAPAN.

Maski Harata, Kami-Osaka 475, Ebaragun, Tokio.

SPAIN.

P Salvio Rins, Poniente, No. 1 Teya, Barcelona.

Buy Books With a

COUPON TICKET

You get \$5.50 in coupons for \$5.00, or \$11.00 for \$10.00. The saving in money is good, but the saving of time is better. Quick and convenient remitting—if you want three books, worth \$1.65, you just cut off \$1.65 in coupons and mail it in. Suppose, as sometimes happens, the 35-cent book is out of print—back comes a 35-cent string of coupons and the transaction is closed. No waiting at the post office window for a money order!

Convenient? That's where we get even—it's so convenient that it makes ordering books a positive pleasure.

AMERICAN ESPERANTIST COMPANY

BOOK DEPARTMENT

Prices include postage. Terms, cash with order. Add ten cents for exchange on local checks. One-cent stamps accepted for small amounts. Write orders on separate sheet—apart from correspondence on other matters. Address all letters and make all remittances payable to AMERICAN ESPERANTIST CO., 816 FIFTEENTH ST., N. W., WASHINGTON, D. C.

THE AMERICAN ESPERANTO BOOK,
Extra Cloth Binding.....\$1.00
Limp Leather Pocket Edition.....1.25

COMBINATION PRICES.

Cloth Book and Magazine, one year...1.50
Magazine one year, Paper Book FREE.1.00
Paper book and Magazine, six months. .60

See also back cover

OTHER TEXT BOOKS.

Complete Grammar of Esperanto (Kellerman) \$1.25
Cox Grammar and Commentary.....1.00
Esperanto in Fifty Lessons (Privat)... .50
The Pictorial Esperanto Course
(Mann) ..... .35
The Esperanto Teacher (Helen Fryer) .25
The Standard Course of Esperanto
(Bullen) ..... .25
In Cloth Binding......50
A Primer of Esperanto (O'Connor)... .10

TEXT BOOKS IN ESPERANTO.

Esperanta Sintakso (Fruictier)..... .45
First Reader (Lawrence)..... .25
Frazaro (Henri de Coppet)..... .45
Karlo (a First Reader, by Edmond Privat) ..... .15
Komercaj Leteroj (Berthelot kaj Lambert) ..... .20
Komerca Sekretario (J. R. Sudria)... .20
Kondukanto kaj Antologio (Grabowski) ..... .60
Konkordanco de Ekzercaro (Wackrill) .35
Kurso Tutmonda (Emile Gasse)..... .25
Lingvaj Demandoj (Zamenhof)..... .25
Matematika Terminaro (Raoul Bricard) ..... .25
Muzika Terminaro (F. de Menil)... .20
Praktika Frazaro (Borel)..... .10
Pri la Elparolado de Esperanto
(Moch) ..... .30
Tutmonda Lernolibro por Paroligi Esperanton) ..... .35
Unua Legolibro (Kabe)..... .55

DICTIONARIES.

Esperanto-English Dictionary (Motteau) .....\$ .65
English-Esperanto Dictionary
(Rhodes) 2.00
English-Esperanto Dictionary (Hayes-O'Connor) ..... .65
Vortaro de Esperanto (Kabe).....1.20
Enciklopedia Vortareto de Esperanto
(Verax) 1.80
Plena Vortaro Esperanto-Esperanta
(Boirac) Two Volumes.....2.50
Dictionnaire Esperanto-Francais..... .60
Du Mil Novaj Vortoj (Boulet)..... .45
Universala Vortaro (Zamenhof)..... .30

LITERATURE AND DRAMA.

A B C (Orzeszko-Ender)..... .15
La Abatejo de Westminster (Irving-O'Connor) ..... .15
Advokato Patelin (Evrot)..... .25
Aladin, aŭ, La Mirinda Lampo (Cox). .20
Aladino kaj Palomido (Maeterlinck-Eliot) ..... .25
Ama Bileto (Balucki-Ender)..... .15
Anatomia Vortaro (Medicina Esperantista Grupo) ..... .45
Angla Lingvo Sen Profesoro (Bernard-Moch) ..... .30
An Hour of Esperanto (Cart-J. B. and M. Cox) ..... .20
La Antaŭdiro (Charles Stewart)..... .20
Aoro (Esperanto Stenography)..... .15
Aspazio (Svjentokovski — L. Zamenhof) ..... .75
La Avarulo (Moliere-Sam Meyer).... .25
Aventuroj de la Kalifo (Cox)..... .15
Barbiro de Sevilla (Beaumarchais-Meyer) ..... .30
Bardell Kontraŭ Pickwick (Dickens-Morrison) ..... .20
Boks kaj Koks (Morton-Stewart).... .20
Bona Sinjorino (Orzeszko-Kabe)..... .10
Brazilio (Backheuser) ..... .35
Bukedo (Lambert)..... .65
Cent Dek Tri Humoraĵoj (Loira).... .15
Cikado ĉe formikoj (Labiche kaj Legouve) ..... .20
Ĉe l' Koro de Europe (Privat)..... .20
Ĉu Unu Lingvo Internacia aŭ Tri
(Couturat) ..... .15
Ĉu Li? (Dr. Vallienne).....1.20
Deveno kaj Historio de Esperanto
(Zamenhof) ..... .20
Diversaĵoj (Lallemant-Beau)..... .45
Don Juan (Moliere-Boirac) ..... .45
Don Kihoto (Cervantes-Pujula)..... .10
Dr. Jekyll kaj Sro. Hyde (Mann, Morrison) ..... .40
Duonsurda (Johanino Flourens)..... .15
Eĉ en Doloro Ni Estu Ĝojaj (Kamm-Ramo) ..... .30
Edziĝo Malarangita (Inglada)..... .20
El la Biblio (Zamenhof)..... .10
El Dramoj (Zamenhof)..... .10
Elektitaj Fabeloj de La Fontaine
(Vaillant) ..... .25
Elektitaj Fabeloj (Grimm-Kabe).... .55
El Komedioj (Zamenhof)..... .10
Eneido (Virgil-Vallienne) ..... .90
En Malliberejo (Ĉirikov-Kabe)..... .15
Esperantaj Prozaĵoj (Kelkaj Aŭtoroj) .75
Esperanta Sintakso (Fruictier)..... .45
Esperanto Teacher (Helen Fryer)... .25
Fabeloj de Andersen (Skeel-Glorling) .10
La Faraono (Prus-Kabe).....2.05
In three volumes; any one volume.. .70

BOOK DEPARTMENT—Continued

La Flanciniĝo de Sovagulineto (Rok-sano)	.20	Misteroj de Amo (Nadina Kolovrat) ..	.35
Frenezo (Pujula-Valles)	.30	Mistero de Doloro (Gual-Pujula)	.60
Fundamenta Krestomatio (Zamenhof)	1.10	Monadologio (Liebnitz-Boirac)	.20
In half leather binding	1.50	La Mopso de Lia Onklo (Chase)	.20
La Funda de l' Mizero (Sieroszewski-Kabe)	.25	Morala Edukado de la Popola Infano ..	.30
Gulliver en Lilibutlando (Swift-In-man)	.45	Nau Historioj pri la Autoritato (Multa-tuli)	.10
Gvidlibro de Gibraltaro (Edwards) ..	.20	Nevo Kiel Onklo (Schiller-Lambert) ..	.30
Horacio (Macaulay-Bicknell)	.25	A Norman Conquest (Wm. Morrison) ..	.15
Ifigenio en Taurido (Goethe-Zamenhof)	.65	Ordo de Diservo (Rust)	.20
Imenlago (Storm-Bader)	.25	Paĝoj el la Flandra Literaturo (Sey-naeve kaj Van Melckebeke)	.45
La Interrompita Kanto (Orzeszko-Kabe)	.25	Patrino Anserino (Stoner)	.25
Internacia Krestomatio (Kabe)	.40	Patroj kaj Filoj (Turgenev-Kabe) ..	.75
International Language; Past, Present and Future (W. J. Clark)	1.05	Perfekta Edzino (De Leon-Loira)	.60
Inter Blinduloj (Javal-Javal)	.60	Personaj Nomoj (No. 10,072)	.25
Japanaj Rakontoj (Ĉif Toŝio)	.20	Plena Verkaro—Libro Tria (Devjat-nin)	.50
La Jeso de Knabinoj (Moratin-Mac-lean)	.20	Pola Antologio (Kabe)	.60
Jolanto (Hert-Runeberg)	.45	Praha; ilustrita gvidlibro por turistoj ..	.20
Julio Cezaro (Shakespeare-Lambert) ..	.60	La Predikanto (Zamenhof)	.25
Kanto de Triumfanta Amo (Turgenev-fiŝer)	.20	Pri Apendicito (Morris-Besemer)	.10
Kastelo de Prelongo (Vallienne)	1.20	Proverbaro Esperanta (Zamenhof) ..	.55
Kial Ili Estas Famaj (Feydeau-Dore) ..	.15	Provo de Marista Terminaro (Rollet d l'Isle)	.50
Kiel Ni Plibeligos la Vivon? (Anony-mous)	.20	Prozo kaj Versoj (Inglada)	.60
Kiel Plaĉas al Vi (Kellerman)	.50	La Psalmara (Zamenhof)	.75
Bound in limp leather	1.00	La Rabistoj (Schiller-Zamenhof)	.65
La Kolomba Premio (Dumas-Papot) ..	.20	Rakontoj pri Feinoj (Perrault-Sarpy) ..	.30
Kolorigisto-aerveturanto (Godineau) ..	.15	Reĝo de la Montoj (About-Moch)	1.05
Komunista Manifesto (Marx-Baker) ..	.50	Revizoro (Gogol-Zamenhof)	.50
Kondukanto al la Stacia Pilkludo (Erik)	.25	Rip Van Vinkl (Irving)	.25
La Kormalsanoj (Burwinkel-Kun-schert)	.35	Robinsono Kruso (Defoe-Mason)	.50
Kvar Evangelioj (Laisney)	.50	La Rompantoj (Pujula-Valles)	.30
Laŭroj (Kelkaj Aŭtoroj)	.65	Rusaj Rakontoj (Sibirjak-Kabanov) ..	.10
Legolibreto (Borel)	.10	Ŝakproblemoj (Paluzie)	.90
Libro de l' Humoraĵo (Paul de Leng-yel)	.75	Sentencoj de Salomeno (Zamenhof) ..	.45
Marta (Orzeszko-Zamenhof)	1.05	Sub la Meznokta Suno (Wendell)	.60
Malgrandaj Pensoj pri Grandaj De-mandoj (Dombrovski)	.65	Ŝi Kliniĝas por Venki (Goldsmith-Mot-teau)	.50
		Solvo de la Problemo de Lingvo Inter-nacia	.30
		Sonĝo de Scipio (Cicero-Runeberg) ..	.10
		Vojaĝo Interne de Mia Ĉambro (Mey-er)	.25
		La Virineto de la Maro (Andersen-Zamenhof)	.45
		La Ventego (Shakespeare-Motteau) ..	.75

Studentoj!

Turistoj!

Senpage, kun Universitata Gvidfolio por fremdaj studentoj, belan Ilustritan Gvidlibron de la pitoreska "Dauphine" (angle, germane, itale aŭ france) sendos al petanto per ilustrita poŝtkarto

S-RO PLOUSSU, D-U. E. A.

4 Place Achard,

Grenoble, Francujo

!! SPECIAL !!

RENEWAL OFFER

As soon as the New Management "gets its wind," many new features are going to make

Amerika Esperantisto **The Best Magazine**

of its kind in the world. In order to give you an extra inducement to remain and see this development, we propose to present to each subscriber, who before March first sends us Two Dollars to extend his subscription two years beyond its present date of expiration, a

COPY OF

KIEL PLAĈAS AL VI

the beautiful illustrated translation of Shakespeare's "As You Like It," which was presented at the Sixth International Esperanto Congress.

The Pacific Monthly

an illustrated magazine of Portland, Oregon, tells all about the resources and opportunities to be found in the West, and gives full information about the government reclamation projects, about the Carey Act projects, describes the fruit growing districts, and tells of the other money making industries in the West. It contains stories by such authors as Jack London, Stewart Edward White, Wm. Winter, Harvey Wickham, D. E. Dermody, C. E. S. Wood, and many other noted writers. The subscription price is \$1.50 a year.

If you will cut out this notice and send it with 25 cents in stamps, three recent numbers will be sent you so that you may become acquainted with it. Fill out the coupon below.

The Pacific Monthly,
Portland, Oregon,

Gentlemen:

Enclosed find 25 cents for three late issues of The Pacific Monthly.

Name .....

Address .....

Patrino Anserino

MOTHER GOOSE RHYMES
IN ESPERANTO

By Winifred Sackville Stoner, Jr.

Written at the age of 6 years
Daintily Printed and Bound
TWENTY-FIVE CENTS

American Esperantist Co.
WASHINGTON, D. C.

Printing ? ? ?

ESPERANTO or ENGLISH

Have your work done by the first and best Esperanto printer in America.

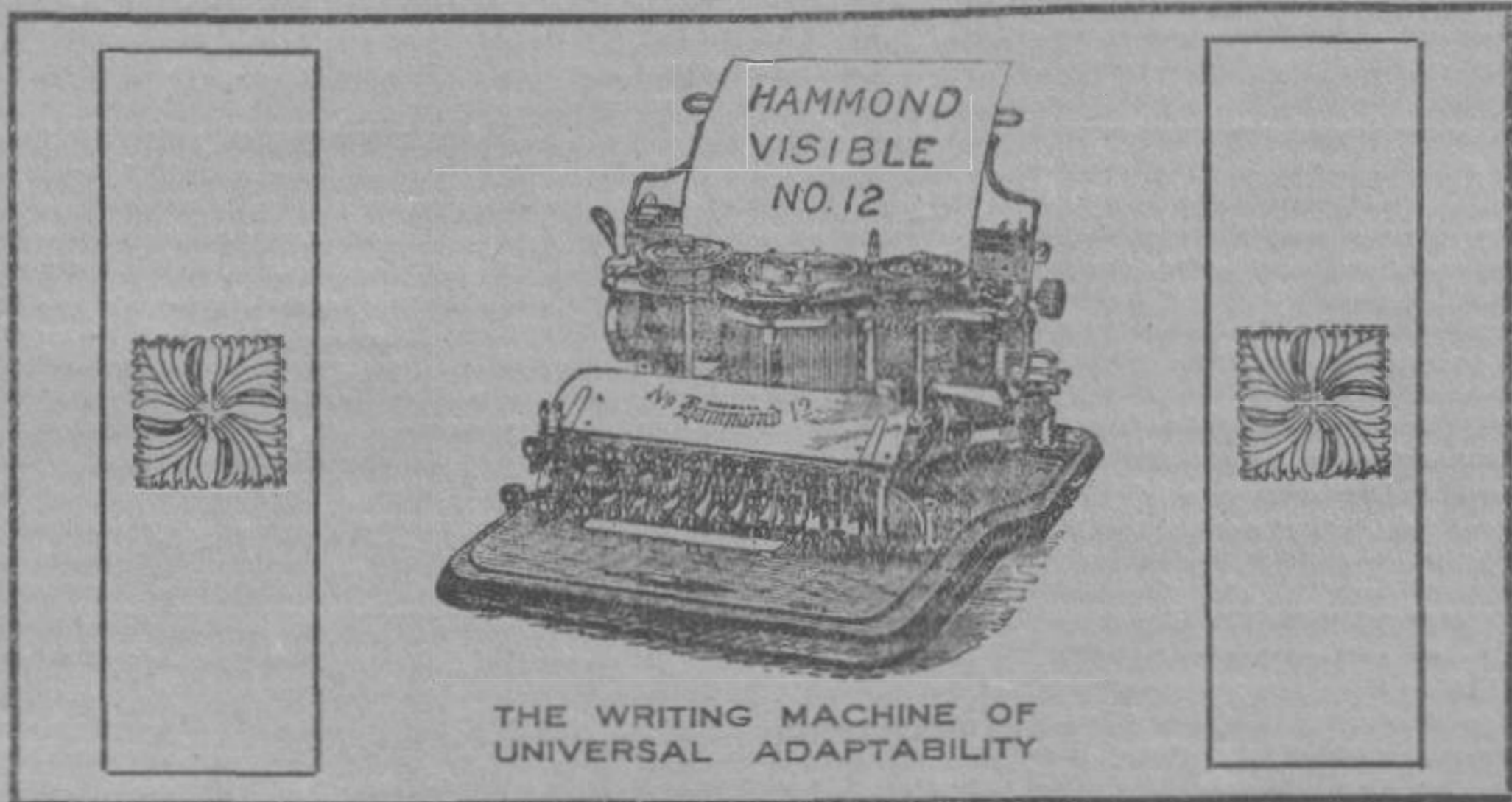
Clearly accented type. Skilled workmen. Modern machinery.

Prices low. Workmanship careful. Material good.

Letterheads for Esperanto societies and officers.

ERNEST F. DOW, W. Newton Sta., Boston, Mass.

Greatest Ease of Operation and Excellence of Work

*35 Languages on One Instrument.
Instantly Interchangeable Type in
Various Styles. Perfect and Permanent
Alignment. Writes in Colors. Abso-
lute Visibility of Writing. Writes on
Cards Without Bending.* ❧ ❧ ❧

The Hammond Typewriter Co.

NEW YORK CITY, U. S. A.

The American Esperanto Book

The Book That Made This Magazine

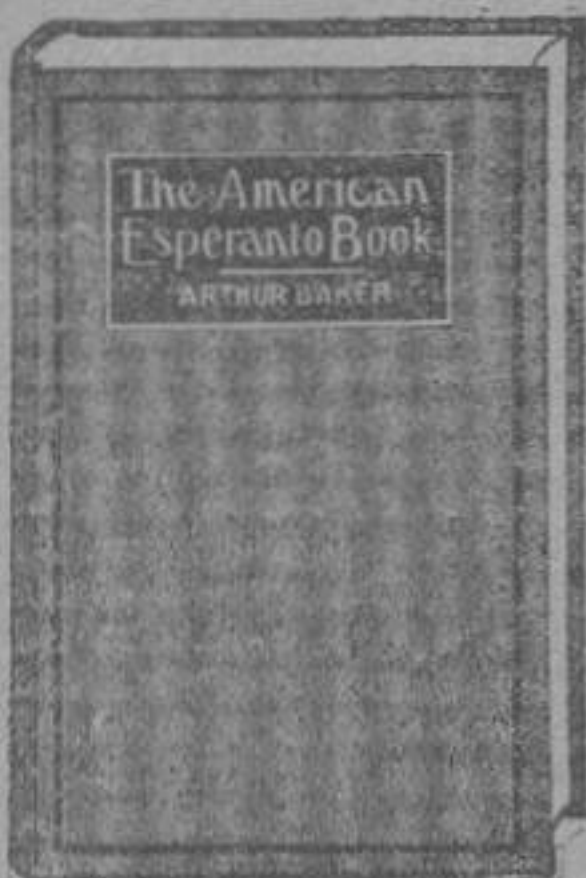
For over three years The American Esperanto Book has exceeded the sales of all other Esperanto text books in America, and the profits have been devoted to Esperanto propaganda and the support of this magazine. The only book written especially for Americans, with a strictly American circulation.

PRONUNCIATION—

Clearly explained, with keys and exercises. No teacher needed.

GRAMMAR—

The original international rules, with translation; a careful analysis from the viewpoint of the person of moderate education.

EXERCISES—

Forty-two standard international exercises, by Dr. Zamenhof, author of Esperanto; each has vocabulary notes and translation.

VOCABULARIES—

Esperanto-English, complete, 76 pages; English-Esperanto, selected, 54 pages.

Prices, Combinations and Club Rates

Standard Edition, cloth bound, postpaid for \$1.00.

In clubs of five or more, .75

With year's subscription to *Amerika Esperantisto* . . . . .

The Combination in clubs of five or more, \$1.20.

American Esperanto Book, in flexible leather, \$1.25.

In clubs of five or more, \$1.00

With year's subscription to *Amerika Esperantisto* . . . . .

This Combination in clubs of five or more, \$1.40.

The same book (same plates and pages) printed on thin bible paper, with paper cover, is *never* sold, but is given free with a year's subscription to *Amerika Esperantisto* at . . . . .

In clubs of five or more, .75.

This paper-covered edition is excellent for class work where cheapness and completeness are both desired. It has the necessary *vocabularies*, and, with the magazine, there is much available *reading matter*. Given with a six months' subscription at . . . . .

In clubs of five or more, .45.

\$1.50

1.75

1.00

.60

TO Esperanto Clubs, and to responsible persons wishing to form clubs, we supply quantities of The American Esperanto Book, with magazine Subscription Cards, *on account*, to be paid for as sold. Nine-tenths of the Esperanto clubs in America use this book, and find it convenient to keep a supply on hand without investment. Unsold copies are always returnable.

American Esperantist Company

816 FIFTEENTH STREET, N. W.

WASHINGTON . . . . . D. C.